

VUOSIKERTOMUS 2003

onninen

onninen

Tahtotila

Materiaalipalvelun
ykköskumppani

Strategia

Toimintojen yhtenäistäminen
ja tehostaminen

Kasvu valituilla maantieteellisillä
ja liiketoiminta-alueilla

Sisältö

- 1 Onninen lyhyesti
- 2 Hallituksen puheenjohtajan katsaus
- 3 Toimitusjohtajan katsaus

Toimintakatsaukset

- 4 Onninen Suomi
- 8 Onninen Ruotsi
- 10 Onninen Norja
- 12 Onninen Wholesale International
- 16 Tietohallinto
- 17 Logistiikka
- 18 Henkilöstö

Tilinpäätös

- 20 Hallituksen toimintakertomus
- 23 Konsernituloslaskelma
- 24 Konsernitase
- 26 Rahoituslaskelmat
- 27 Emoyhtiön tuloslaskelma
- 28 Emoyhtiön tase
- 30 Tilinpäätöksen liitetiedot
- 37 Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä
Tilintarkastuskertomus
- 38 Viisivuotiskatsaus
Tunnuslukujen laskentakaavat
- 39 Hallitus
- 40 Konsernin johtoryhmä
Yhteystietoja

Onninen lyhyesti

Onninen on kattavan materiaali- ja palvelun asiantuntija. Yhtiö tarjoaa asiakastarpeiden mukaan tuote-, tieto- ja jakelupalveluja urakoitsijoille, teollisuusyrityksille, energialaitoksille, julkisille organisaatioille, teknisten tuotteiden jälleenmyyjille ja tavaramarkkinatoimittajille. Tahtotilana on saavuttaa ja ylläpitää asema asiakkaiden materiaali- ja palvelun ykköskumppanina. Onninen toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa, Venäjällä, Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

Onninen keskittyy kannattavaan kasvuun valituilla liiketoiminta- ja maantieteellisillä alueilla. Tämä toteutetaan kehittämällä asiakaspalvelua ja parantamalla markkinatuntemusta ja toiminnan tehokkuutta.

Onninen-konserni rakentuu neljästä toimialasta (Onninen Suomi, Onninen Ruotsi, Onninen Norja ja Onninen Wholesale International), viidestä konsernitoiminnosta (Logistiikka, Tietohallinto, Taloushallinto, Henkilöstön kehittäminen ja Viestintä) ja kuudesta konsernin tukitoiminnasta (Sähkö, Lämpö/Vesi, Ilma/Kylmä, Teollisuus, Infra ja Jälleenmyynti). Liiketoiminnan kehittäminen perustuu kahteen ydinprosessiin, jotka ovat myynti ja tilaus/toimitus.

Liikevaihto vuonna 2003 oli 1,1 miljardia euroa. Vuoden päättyessä konserni työllisti kahdeksassa maassa 2 643 henkilöä.

Avainlukuja		2003	2002
Liikevaihto	MEUR	1 066,4	930,3
- kasvu	%	14,6	15,7
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA)	MEUR	28,1	19,8
- osuus liikevaihdosta	%	2,6	2,1
Liikevoitto	MEUR	17,9	14,7
- osuus liikevaihdosta	%	1,7	1,6
Voitto ennen veroja	MEUR	12,2	11,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,1	8,8
Oman pääoman tuotto	%	9,0	5,6
Omavaraisuusaste	%	31,5	29,2
Taseen loppusumma	MEUR	334,2	342,8
Bruttoinvestoinnit	MEUR	4,8	63,0
Henkilöstö tilikauden lopussa		2 643	2 592

Vuoden 2003 tärkeitä tapahtumia

Onninen jatkoi vuonna 2003 toimenpiteitä yhtiön kilpailukykyyn parantamiseksi ja toiminnan yhdenmukaistamiseksi konsernin eri osissa. Vuoden aikana muun muassa:

- Kiteytettiin konsernin arvot muotoon: Yhdessä tekemällä, Yksilöä kunnioittaen, Entistä paremmin.

- Jatkettiin asiakastarpeista lähtevän toimintamallin kehittämistä koko konsernissa. Toteutettiin merkittävä organisaatiomuutos Ruotsissa, Norjassa ja Puolassa.

- Otettiin käyttöön vuoden teemaan ”Konserniajattelu” liittyen parhaita toimintamalleja ja konsepteja, kuten asiakasjako neljään pääryhmään: urakoitsijat, teollisuus, infra ja jälleenmyyjät sekä ydinprosessien määrittely kahdeksi: myynti ja tilaus/toimitus.

- Aloitettiin konserninlaajuisen liiketoiminnan kehittämisen ja toiminnanohjausjärjestelmän suunnittelu. Sopimus uuden järjestelmän suunnittelusta ja toteuttamisesta allekirjoitettiin Oracle Finland Oy:n kanssa.

- Laajennettiin liiketoimintaa ostamalla Suomessa Algot Oy:n kauppateräsiiketoiminta ja Puolassa Ahlsell AB:n sähkötukku-kaupan liiketoiminta.

- Avattiin uusia toimipaikkoja kasvualueilla Puolassa, Venäjällä ja Baltian maissa. Puolassa avattiin maan ensimmäiset sekä LVI-että sähköalan tuotteita tarjoavat nouto- ja itsepalvelupisteet Onnisen Express-konseptia hyödyntämällä ja uusi koko maata palveleva jakelukeskus. Venäjällä avattiin ensimmäinen toimipaikka Aasian puolella.

Vuoden 2004 haasteita

Onninen jatkaa strategiansa mukaisesti kannattavuutensa vahvistamista muun muassa yhdenmukaistamalla toimintaansa eri maissa.

Vuonna 2004 konsernin teemanäkökulmana on ”Onninen Way” eli konsernin tapa toimia. Tähtöteemana on ydinosuamista ja parhaita toimintatapoja hyödyntämällä saada aikaan kannattavaa kasvua. Kasvu voi toteutua

maantieteellisen laajentamisen kautta tai monipuolistamalla toimialojen nykyistä liiketoimintaa eri maissa.

Onnistuminen konserninlaajuisen liiketoiminnan kehittämisen ja toiminnanohjausjärjestelmän suunnittelussa ja järjestelmän käyttöönotossa on yksi vuoden 2004 isoja haasteita.

Onnisen tavoitteena on tarjota asiakkailleen markkinoiden

parasta tuote-, tieto- ja jakelupalvelua. Eteneminen asiakkaiden materiaali- ja palvelun ykköskumppaniksi edellyttää muun muassa:

- tarvittavien resurssien varmistamista
- palveluhenkisyttä
- osaamisen jatkuvaa kehittämistä.

Onnistuminen perustuu osaamiseen

Onninen on kasvanut yhä kansainvälisemmäksi suomalaiseksi yritykseksi. Kehityksemme ja menestyksemme perustuvat työnsä osaaviin ihmisiin ja uudistuviin toimintamalleihin.

Määrätietoinen ja vastuullinen omistaminen voi kestävästi rakentua vain selkeille arvoille. Olen iloinen siitä, että Onnisella arvot ovat

aina olleet vahvasti mukana kaikessa toiminnassa. Ne näkyvät siinä mitä tehdään ja siinä miten asiat tehdään.

Omalli arvolistallani kasvullinen omistajuus ja siihen liittyvä vastuullisuus sekä pitkäjänteisyys ovat etusijalla. Tärkeätä on myös jatkuva oppiminen. Osaaminen liittyy niin kilpailussa menestymiseen kuin selviytymiseen yrityselämän muutoksista. Sen varmistaminen on osa sekä yksilöiden että yrityksen kehittymistä ja sopeutumista sisäisiin ja ulkoisiin muutoksiin.

Omistajat mukana yrityksen arjessa

Olen perheyrittäjä neljännessä polvessa. Se tuo mukanaan sekä velvoitteita että myös helppoutta tarttua asioihin. Onnisella ollaan totuttu siihen, että omistajat elävät yrityksen arkea. Tähän sisältyy myös hallituksen, yrityksen johdon ja henkilöstön tiivis vuorovaikutus yhtiön menestymisen varmistamiseksi. Tuloksellinen toiminta puolestaan tuottaa sitä vakavaraisuutta, jota tarvitaan niin yritystoiminnan jatkumiseen kuin yrityksen yhteiskunnallisen vastuun kantamiseen.

Onninen on asiakkailleen ja toimittajilleen ilmaissut tahtonsa kasvaa materiaali palvelujen ykköseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiö haluaa tarjota yhteistyökumppaneilleen tukkukaupan totuttuja palveluja laajempaa

osaamista. Yhtiössä on jo tehty paljon tavoitteen saavuttamista tukevaa työtä. Esimerkiksi toimintatapojen yhdenmukaistaminen on lisännyt mahdollisuuksia hyödyntää entistä paremmin koko konsernin tarjoamia mittakaavaetuja niin tavarantoimittajien kuin asiakkaiden eduksi.

Kansainvälistymisessä tarvitaan näkemystä ja rohkeutta

Myös kansainvälistyminen on osa Onninen-konsernin kehittymistä ja kasvamista. Toiminta uusissa ja aika ajojen haasteellisissa ympäristöissä edellyttää sekä nöyryyttä että päättäväisyyttä. Tarvitaan näkemystä ja rohkeutta toteuttaa tehdyt päätökset sekä pitkäjänteisyyttä myös tulosodotusten suhteen. On myös muistettava, että meillä kaikilla on paljon opittavaa toinen toisiltamme.

Olen vakuuttunut siitä, että Onnisella on hyvät edellytykset edetä tahtotilansa suuntaan kaikilla markkina-alueillaan. Omistajat tukevat näitä pyrkimyksiä, ja tulen omalta osaltani tekemään parhaani voidakseni taata yhtiölle sen tarvitsemat toimintaedellytykset.

Kiitän Onninen-konsernin henkilöstöä hyvin tehdystä työstä vuonna 2003. Samalla haluan välittää kiitokseni ja terveiseni yhtiön asiakkaille ja tavarantoimittajille sekä muille sidosryhmille. Tavoitteenamme on myös jatkossa olla luottamuksenne arvoinen yhteistyökumppani.

Vantaalla 26.2.2004

Maarit Toivanen-Koivisto

Yhä laajempaa materiaali palvelua

Jatkoimme toimintamme kehittämistä eri puolilla Onninen-konsernia tahtotilamme mukaisesti. Tavoitteenamme on kasvaa materiaali palvelujen ykköskumppaniksi.

Taloudellinen kehitys jatkui viime vuonna epäyhtenäisenä toiminta-alueellamme. Haasteellisesta ympäristöstä huolimatta onnistuimme parantamaan tulostamme. Tähän vaikuttivat sekä toiminnan tehostamiseksi tehdyt toimenpiteet että myös jonkin verran ennakoimaamme parempi kysyntä Suomessa.

Rakenteellisia muutoksia toteutimme suunnitelmien mukaisesti eri puolilla konsernia. Puolassa toiminta yhtenä yhtiönä vakiintui vuoden kuluessa ja myös laajeni kesällä toteutuneella sähkötukkukauppaostolla. Syksyllä Puolassa avattiin koko maata palveleva uusi jakelukeskus. Ruotsissa ja Norjassa tehostimme toimintaa tukitoimintoja yhdistämällä. Samalla myynti- ja markkinointivastuita selkeytettiin kummassakin maassa. Baltian maissa ja Venäjällä avasimme uusia toimipaikkoja ja kaikissa maissamme laajensimme ja monipuolistimme tuotevalikoimaamme.

Vuoden alussa käynnistimme mittavan toiminnanohjausjärjestelmäprojektin. Tavoitteenamme on ottaa uusi koko konsernin kattava tehokas toiminnanohjausjärjestelmä käyttöön vaiheittain kaikissa nykyisissä toimintamaissamme vuoden 2006 loppuun mennessä.

Arvot yhtenäistävät tapaamme toimia

Menestymisemme nyt ja tulevaisuudessa perustuu osamiseen ja ihmisiin, joista jokaisella on omat henkilökohtaiset arvonsa. Samoin jokaisella yrityksellä on sen toimintaa ohjaavat yhteiset menestystekijät ja toimintatapa-arvot. Ne kuvaavat sitä, miten toimia menestystekijöitä toteutettaessa.

Kiteytimme konserniarvomme viime vuoden aikana kolmeksi sanapariksi: Yhdessä tekemällä, Yksilöä kunnioittaen ja Entistä paremmin. Nämä arvot nousivat tärkeimpinä esille eri maissa henkilöstön kesken käydyissä keskusteluissa. Ne ovat omiaan yhtenäistämään tapaamme toimia eri maissa. Uskon, että ne myös motivoivat meitä ja auttavat meitä sitoutumaan sekä työhömme että työyhteisöömme.

Viime vuoden teemaksi olimme valinneet konserniajattelun. Jatkamme kuluvana vuonna samojen asioiden käsittelyä teemalla Onninen Way. Tavoitteena on rakentaa moni-ilmeistä ja samalla yhtenäistä Onninen-kulttuuria kaikissa konsernimaissa. Entistä ehyemmän ja jatkuvaan

kehittämiseen kannustavan yrityskulttuurin tarpeesta kertoo osaltaan viime vuonna toteutettu konserninlaajuinen ilmapiiiritutkimus, jolla mitattiin henkilöstön viihtymistä ja sitoutumista. Tulokset osoittavat, että meillä on hyvä perusta mutta myös paljon rakennettavaa. Pyrkimyksenä on lisätä sekä työtyytyväisyyttä että mahdollisuuksia yhä parempiin suorituksiin. Motivoituminen palkitsee aina sekä henkilökohtaisella että yrityksen tasolla.

Tehokkaalla toiminnalla lisäarvoa

Haluamme asiakkaittemme materiaali palvelujen ykköskumppaniksi. Tämä edellyttää asiakaspalvelultamme muun muassa oikeaan osuava ennakoitua ja tehokasta toteutusta. Meidän on kilpailijoitamme nopeammin ja paremmin pystyttävä sopeuttamaan toimintaamme alati muuttuvassa liiketoiminnan ympäristössä. Näin toimien pystyminen tarjoamaan asiakkaillemme mahdollisuuden tehostaa omaa toimintaansa ja parantamaan kannattavuuttaan.

Omistajamme puolestaan edellyttävät, että käytämme kaikkia resurssijamme mahdollisimman tehokkaasti. Kustannustehokkuus ja huolehtiminen siitä, että sekä yhtiön toiminta että sen rakenteet ovat aina mahdollisimman yksinkertaiset, varmistavat samalla toimintakykymme taloudellisesti huonompina aikoina ja ylläpitävät riittäviä resursseja yrityksen jatkuvaan kehittämiseen.

Jatkamme tänä vuonna ydinprosessiemme kehittämistä ja kilpailukykyämme vahvistamista. Yhtenäiset toimintatavat ja konserniajattelu ovat meille juuri nyt erityisen tärkeitä kasvaessamme maantieteellisesti ja samalla kehittäessämme Onnisen perinteistä tukkukauppaa yhä laajemmaksi materiaali palveluksi. Asiakaspalvelumme syventäminen ja monipuolistaminen sekä erilaisten palvelupakettien rakentaminen ja markkinointi onnistuvat vain kaikkien onnislaisten osaamisen ja innostuksen pohjalta.

Kiitän henkilöstöämme vuoden 2003 tuloksista sekä erityisesti heidän osoittamastaan innostuksesta ja joustavuudesta. Kiitän myös kaikkia asiakkaitamme, tavarantoimittajiamme ja muita yhteistyökumppaneitamme heidän meitä kohtaan osoittamastaan luottamuksesta.

Vantaalla, 26.2.2004

Petteri Waldén

Onninen Suomi

Onnisella on Suomessa yli 40 000 asiakasta, ja yhtiö on yksi maan johtavista kokonaisvaltaista materiaali-palvelua asiakkailleen tarjoavista yrityksistä. Onninen

Suomen asiakaskunnan muodostavat LV-, sähkö-, ilmastointi- ja kylmäalan urakoitsijat, maanrakennus-urakoitsijat, teollisuus ja energialaitokset, julkiset organisaatiot sekä teknisten tuotteiden jälleenmyyjät.

Tuomo Väänänen,
Onninen Suomen johtaja:

”Tavoitteenamme on auttaa asiakkaitamme alentamaan liiketoimintansa kokonaiskustannuksia kehittämällä heidän tarpeisiinsa sopivia materiaali-palveluratkaisuja. Lisäämme jatkuvasti osaamistamme materiaalihuollon eri sektoreilla ja teemme työtä ymmärtääksemme yhä paremmin eri asiakasryhmiemme ja tavarantoimittajiemme liiketoimintaa ja prosesseja. Kehitämme omaa toimintaamme voidaksemme tarjota uusia mahdollisuuksia materiaali-toimintojen tehostamiseksi. Vakiintunut markkina-asemamme ja laaja palvelutarjontamme antavat meille tähän hyvän lähtökohdan.”

Onninen Suomen liikevaihto kasvoi 5,6 prosenttia vuonna 2003 ja oli 511,8 miljoonaa euroa (484,6 milj. euroa vuonna 2002). Liiketoiminnan kannattavuus parani. Tähän vaikuttivat etenkin vuoden loppua kohti vahvistunut kysyntä, aiempaa laajempi tuotevalikoima ja sisäisen kustannustehokkuuden parantuminen.

Vuoden lopussa Onnisella oli Suomessa 42 toimipaikkaa ja Onninen Suomi ja sitä palveleva

logistiikka työllistivät 920 henkilöä (918 vuoden 2002 lopussa).

Heikohko markkina-kehitys kääntyi vuoden lopulla

Vuodelle 2003 olivat leimautuvia alhaisena pysynyt korkotaso, heikkenevä dollari ja vientiteollisuuden päämarkkinoiden vaatimaton taloudellinen kehitys. Markkinoiden yleisvire oli odottava. Asunto- ja varsinkin korjausrakentaminen pysyivät kuitenkin varsin korkealla tasolla ja kompensoivat teollisuussektorin alhaista kysyntää. Loppuvuoden aikana talousodotukset ja kysyntä kääntyivät nousuun. Hintakilpailu jatkui kirreänä.

Markkinatilastojen mukaan Onninen säilytti asemansa alansa johtavana toimijana Suomen markkinoilla. Onninen on markkinajohtaja lämpö- vesi-, ilmastointi- ja kylmäalan urakoitsijakaupassa, yksi kolmesta

johtavasta sähköurakoitsijoiden materiaalitoimittajista ja yksi johtavia teollisuuden ja yhdyskuntarakentamisen materiaali-palveluyrityksiä. Lisäksi Onninen on kasvanut merkittäväksi teknisten tuotteiden jälleenmyyjien yhteistyökumppaniksi.

Toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti

Asiakaskunnassa ja tavarantoimittajien keskuudessa tapahtuneet yhdistymiset osoittivat alan toimijoiden keskittymisen jatkuvan. Keskittyminen lisää Onnisen mahdollisuuksia tarjota merkittäviä asiakkaita hyödyttäviä kumppanuussuhteita ja asiakkaan omiin liiketoimintaprosesseihin integroitua palvelumalleja.

Suurten ikäluokkien siirtyminen lähivuosina eläkkeelle merkitsee sukupolvenvaihdoksia myös useissa Onnisen asiakasyrityksissä. Onninen järjesti vuoden 2003 lopulla asiakkailleen sukupolvenvaihdosseminaareja,

- Onnisen pääkonttoritilat ja Vantaan jakelukeskus sijaitsevat Lahden väylän ja vanhan Lahdentien välissä lähellä kehä kolmosta. Hyvät kulkuyhteydet ovat materiaali-palvelun oleellinen osa.

joissa asiantuntijat kertoivat liiketoiminnan ja omaisuuden siirtämiseen liittyvistä asioista. Osallistujilta saatiin positiivista palautetta ja tarkoituksena on jatkaa seminaarien järjestämistä tulevina vuosina.

Toiminta laajeni ja monipuolistui

Vuoden 2003 alussa Expressitsepalvelu- ja noutopisteiden myynti yhdistettiin ohjauksellisesti muun myynnin yhteyteen asiakaspalvelun ja -vastuiden selkiyttämiseksi.

Vuoden aikana lisättiin valmiuksia materiaalitoimintoihin liittyvien palvelujen kehittämiseksi. Uusi atk-järjestelmä toimitusketjun hallintaa ja tuotevalikoiman analysointia ja simulointia varten otettiin käyttöön, ja suuri osa henkilökunnasta osallistui mittavaan materiaalihal- linnon kehitys- ja koulutusohjelmaan. Koulutusta tehostettiin myös tarjoamalla räätälöityjä kurseja, joiden aiheina olivat muun muassa liiketalous yleensä, myynnin eri osa-alueet ja varas- tonhallinta.

Laatujärjestelmä uudistettiin vastaamaan uutta ISO 9001 standardia, ja Lloyds' Register hyväksyi uuden standardin mukaiset toiminnot

Tuotevalikoimaa laajennettiin etenkin sähkö- ja terästuotteilla. Onninen osti Algol Oy:ltä noin 15 miljoonan euron liikevaihdon kauppateräsiiketoiminnan. Kauppa vahvisti Onnisen asemaa teollisuuden ja rakentamisen laaja-alaisena materiaa- litoimittajana.

Sähköinen kaupankäynti kasvoi oleellisesti. Vuoden lopulla varastotuotteiden ostotilausriveistä käsiteltiin täysin automaattisesti jo noin 50 prosenttia. Eri sähköisen kaupankäynnin välineiden kuten OVT:n (organisaatioiden välinen tiedon- siirto) ja Onninen WebShopin kautta vastaanotettujen myyntitilausrivin määrä kasvoi noin 30 prosentilla.

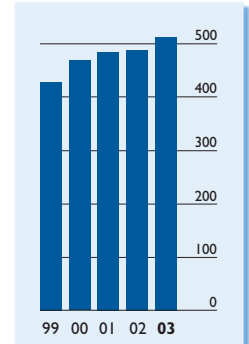
Vuoden aikana vahvistettiin Onnisen rekisteröimää Onnline- tuotemerkkiä. Lisäksi Onninen toi markkinoille uuden jälleen- myyntiasiakkaille tarkoitetun Opal-tuotemerkkinsä.

● *LV-tuotteita tarvitaan monessa paikassa. Lapsilla on omat vaatimuksensa muun muassa hygieniatuotteiden suhteen. Kuva Itä-Hakkilan päiväkodista Vantaalta.*

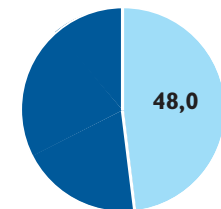
Asiakaspohjainen palvelumalli

Onninen Suomi jakaantuu kuuteen tulosvastuulliseen strategiseen liiketoimintayksikköön. Organisaatiomalli luo hyvät edellytykset palvelulla kutakin asiakasryhmää asiantuntevasti ja kyseisen ryhmän liiketoimintalogiikka huomioon ottaen. Uusien merkittävien ja säästöjä synnyttävien materiaalipalveluratkaisujen luominen edellyttää Onniselta syvällistä asiakkaitensa toimintatapojen ja prosessien ymmärtämistä.

Liikevaihto, milj. e

Onninen Suomen osuus konsernin liikevaihdosta, %

Sähkö

Liiketoimintayksikkö Sähkön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja nousi 80,5 miljoonaan euroon (74,9 milj. euroa vuonna 2002).

Vuoden kuluessa Onninen laajensi merkittävästi sähkötuotetarjontaansa. Henkilöstön myynti- ja muuta ammattitaitoa kehitettiin useilla eri valmennusohjelmilla. Vuoden aikana aloitettu yhteistyön lisääminen sähkösuunnittelijoiden kanssa tarjoaa jatkossa uusia mahdollisuuksia parantaa edelleen rakennus- ja talotekniikkaurakoitsijoiden palvelua.

Sähkön asiakastapahtumaan Tallinnassa osallistui Suomesta, Venäjältä ja Baltian maista yhteensä tuhat asiakasta.

Lämpö/Vesi

Lämpö/Vesi -liiketoimintayksikön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja nousi 164,8 miljoonaan euroon (154,1 milj. euroa vuonna 2002).

Liiketoimintayksikkö jatkoi uusien palvelukonseptien kehittämistä eri asiakasryhmille. Uusia aluevaltauksia olivat muun muassa työmaalogistiikka parantavat tuotejakelun ratkaisut, jotka alentavat etenkin

isoissa kohteissa merkittävästi työmaan kokonaiskustannuksia.

LV-tuotteiden Express myynti kehittyi sangen myönteisesti.

Onnisen Tampereen piiristä 1970-luvulla alkanut Hanakat -toiminta täytti 30 vuotta. Hanakat on Suomen johtava LVI-alan palveluketju, johon kuuluu yli 70 eri paikkakunnilla toimivaa LVI-yrittäjää. Ketjun toiminta oli vuoden aikana varsin aktiivista ja tuloksellista. Laatu- tuotteiden lisäksi Hanakat-liikkeistä saa myös suunnittelu-, asennus-, käyttöopastus- ja huoltopalveluja.

Ilma/Kylmä

Ilma/Kylmä liiketoimintayksikön liikevaihto väheni edellisestä vuodesta ja oli 60,9 miljoonaa euroa (62,0 milj. euroa vuonna 2002).

Vuoden aikana saatiin päätökseen Kylmä-yksikön suunnitellut henkilöstöressurssien lisäykset, mikä antaa mahdollisuuden kehittää lisäpalveluita asiakaslähtöisesti. Ilmastointiyksikkö keskittyi selkeää lisäarvoa asiakkaille tuottaviin palveluihin.

Kylmä-yksikön liikevaihtoon vaikutti positiivisesti lisääntynyt jakelukeskusten kautta tehty

kaupankäynti. Keväällä alkoi yhteistyö maailman suurimman ilmastoinnin jäähdytyslaitteiden valmistajan LG Electronicsin kanssa. Uuden tuotemerkin esittely vuorovaikutteisesti kolmen viikon kiertueella lähellä asiak-

kaita sai hyvää palautetta.

Teollisuus

Liiketoimintayksikön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja nousi 97,2 miljoonaan euroon (94,4 milj. euroa vuonna 2002).

Vähäiset investoinnit ja alhainen käyttöaste vähensivät teollisuustuotteiden kysyntää. Ainoa asiakaskunnassa aloitettu merkittävämpi uusi investointikohta oli Wisa Forest -projekti Pietarsaareissa. Onninen oli yksi kohteen merkittävistä tavarantoimittajista.

Vuoden aikana Onninen ke-

● Onninen markkinoi Opal-tuotemerkillään LVI-, kylmä- ja sähkötuotteita itsepalveluasiakkaille sekä omissa Express-toimipaikoissaan että lukuisten jälleenmyyjien liikkeissä.

hitti Logistiikka & Leasing -palveluun ja laajensi tuoteohjelmansa mm. rakenneteräksillä, teollisuuden voiteluaineilla ja teollisuuden kunnossapitokemikaaleilla. Hyvinkään teräspalvelukeskuksessa otettiin kesällä käyttöön uusi ohutseinäputkien pesu- ja katkaisulinja. Investointi kaksinkertaisti sahauslinjojen tuotantokapasiteetin ja monipuolista asiakkaille tarjottavia palveluja.

Infra

Infra-yksikön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja nousi 88,9 miljoonaan euroon (82,5 milj. euroa vuonna 2002).

Liiketoimintayksikkö lisäsi etenkin energialaitosten palvelua. Sähkölaitoskauppa kasvoi nopeasti. Yksikkö kasvatti myös merkittävästi pumppuasemien toimituksia. Uusi haja-asutusalueita koskeva jätehuoltolainsäädäntö vaikutti myönteisesti toimituksiin jo vuoden 2003 aikana.

Jälleenmyynti

Vuoden 2003 alussa toimintansa erillisenä yksikkönä aloittaneen Jälleenmyynti-yksikön liikevaihto oli 19,5 miljoonaa euroa. (16,7 milj. euroa vuonna 2002).

Vuoden aikana keskityttiin ensisijaisesti uuden liiketoimintayksikön toiminnan käynnistämiseen, palvelukonseptien rakentamiseen ja tuotevalikoiman kehittämiseen yhteistyössä alan merkittävimpien kotimaisten ja ulkomaisten tavarantoimittajien kanssa. Lisäksi itsepalveluasiakkaille tarkoitettujen tuotteiden pakkaustoiminta uudistettiin. Yhteistyö merkittävimpien kauppakettujen kanssa

● Kirkkonummen vesihuolto-laitoksen eteläisen siirtoviemäri-projektin materiaalitoimitukset alkoivat vuonna 2003. Siirtoviemäri, jonka kokonaispituus on yli 20 km, on yksi mittavimmista meneillään olevista infrarakennuskohteista Etelä-Suomessa.

kehittyi suotuisasti.

Vuoden jälkipuoliskolla markkinoille esiteltiin uusi tuotemerkki Opal. Tuotemerkin valikoimiin kuuluvat jälleenmyyntiasiakkaille suunnatut LVI-, kylmä- ja sähkötuotteet. Opal-tuotemerkki otetaan Suomen lisäksi käyttöön myös muissa konsernimaissa.

Vuoden 2004 näkymät

Onninen ennakoii talouden tilan jatkuvan epävarmana. Päävientialueiden todennäköinen elpyminen vaikuttaisi myönteisesti viennin kehitykseen ja sitä kautta teollisuuden käyttöasteeseen. Suomessa aloitettava uuden ydinvoimalan rakentaminen luo työtilaisuuksia alihankintateollisuudelle ja -urakoitsijoille.

Onninen näkee vain lievää kasvua markkinoillaan vuonna 2004. Rakentaminen säilynee kuitenkin varsin tyydyttävällä tasolla etenkin asuin- ja korjausrakentamisen ansiosta. Korotason säilyminen matalana edesauttaa teollisuuden investointihalukkuutta. Myös laajennetun tuotevalikoiman ennakoidaan lisäävän kauppaa.

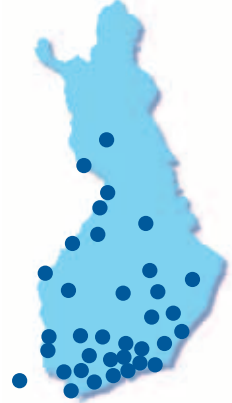
Edellä kuvatussa tilanteessa ja toimintaympäristössä Onninen kiinnittää erityistä huomiota toimintansa tehokkuuteen. Nähtäväksi myös jää, kuinka suurella määrällä ennakoitua pätevän ammattihenkilöstön puute rakennusallalla vaikuttaa markkinoiden käyttäytymiseen jatkossa. ●

● Syyskuussa 2003 asennettu automaattinen ohutseinäputkien katkaisu- ja pesulinja kaksinkertaisti tuotantokapasiteetin ja monipuolisti asiakaspalvelua Hyvinkään teräspalvelukeskuksessa.

● Onnisella on Suomessa 36 itsepalvelu- ja noutoasiakkaita palvelevaa Express-toimipaikkaa.

Onnisen toimipaikat Suomessa

Vuoden 2004 alussa Onnisella oli yksi tai useampia toimipaikkoja seuraavilla paikkakunnilla Suomessa:

Espoo, Forssa, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Imatra, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kokkola, Kotka, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Maarianhamina, Mikkeli, Mäntsälä, Oulu, Pori, Porvoo, Raahen, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo, Savonlinna, Seinäjoki, Tampere, Tomio, Turku, Vaasa, Vantaa, Varkaus ja Ylivieska.

Onninen Ruotsi

Onninen palvelee Ruotsissa neljää asiakasryhmää: urakoitsijoita, infraa, teollisuutta ja jälleenmyyjä. Onninen Ruotsin tärkeimmät palvelut liittyvät lämpö-, vesi-, ilma-, kylmä- ja sähkötuotteisiin ja -tietoon, teollisuuden tarvitsemiin tuotteisiin ja tietopalveluihin sekä jakelutiepalveluihin tavarantoimittajille.

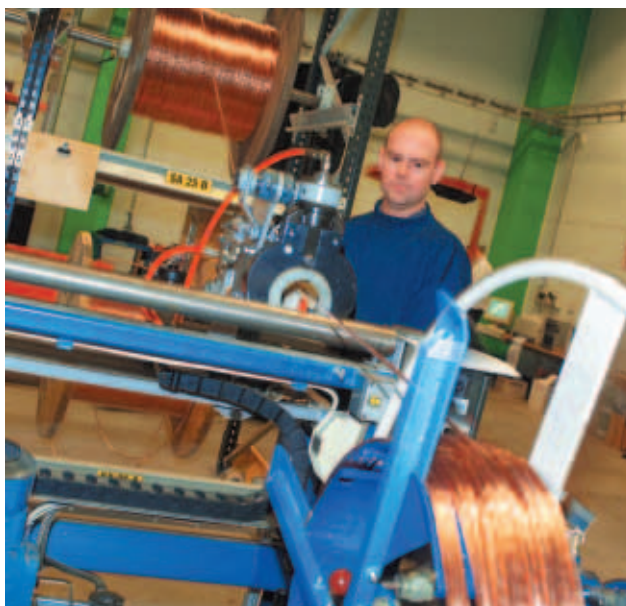
Helge Sæthershagen,
Onninen Ruotsin johtaja:

”Onninen-konserni käy läpi merkittävää muutosta hyvin Suomi-keskeisestä perinteisestä tukkukaupasta todella monikansalliseksi kattavan materiaalipalvelun tarjoajaksi. Olemme tehneet paljon työtä oikeiden strategioiden asettamiseksi ja resurssien varmistamiseksi sekä konsernitasolla että jokaisessa toimintamaassa. Liiketoiminta-ajattelumme ei enää rajoitu pääasiassa tuotteisiin, joita välitämme tavarantoimittajiltamme asiakkaillemme. Se kattaa henkilöstön, ihmisten tietotaidon ja ne eri liiketoiminnan alat, joille me voimme tarjota parhaat ratkaisut, koska ne sitten tuotteita, palvelua tai tietoa. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän on pystyttävä integroimaan prosessimme sekä toimittajiemme että asiakkaittemme prosesseihin. Olemme valmiit luomaan pitkäaikaisia luottamukseen perustuvia yhteistyösuhteita asiakkaittemme ja toimittajiemme kanssa. Samaa aikaa jatkamme heille tarjoamiemme materiaali-, logistiikka- ja tietopalveluiden kehittämistä.”

Vuonna 2003, Onninen Ruotsin liikevaihto kasvoi 3,7 prosenttia ja oli 208,8 miljoonaa euroa (201,4 milj. euroa vuonna 2002). Rakennemuutostulokset rasittivat kannattavuutta, joka oli kuitenkin paremmalla tasolla kuin edellisellä vuonna.

Vuoden lopussa Onnisenella oli Ruotsissa yhteensä 21 toimipaikkaa. Näistä 16 oli Express-toimipaikkoja ja kaksi jakelukeskuksia, joista toinen sijaitsee Karlskogassa ja toinen Pilängessä Örebrossa. Vuoden lopussa Onninen Ruotsi työllisti 428 henkilöä (444 vuoden 2002 lopussa).

Ruotsin asiakaskunnasta pääosa on urakoitsijoita (50 prosenttia kokonaisymyynnistä) ja infra-asiakkaita (40 prosenttia kokonaisymyynnistä). Muita asiakasryhmiä ovat teollisuus ja jälleenmyyjät.

Merkittäviä järjestelyjä ja toiminnallisia muutoksia

Onninen toteutti merkittäviä toiminnallisia muutoksia Ruotsissa vuosia jatkuneen liiketoiminnan epätyytyttävän kannattavuuden parantamiseksi. Vuoden aikana Onninen Ruotsi-toimialan organisaatiomalli muutettiin tuotepohjaisesta asiakas- ja prosessipohjaiseksi. Tähän liittyneet uudelleenjärjestelyt ovat askel kehityksessä kohti tehokkaampaa ja kannattavampaa toimintaa.

Kesäkuussa Onninen Ruotsin toimitusjohtajana aloitti Helge Sæthershagen, joka jatkaa myös Onninen Norjan toimitusjohtajana. Onninen Ruotsin uusi johtoryhmä nimitettiin syyskuun alussa, ja muut uuteen organisaatioon liittyvät muutokset toteutettiin vuoden loppuun mennessä.

Onninen lisäsi vuoden aikana yhteistyötään asiakkaitensa ja toimittajiensa kanssa ja yhtenäisti toimintamalliaan luopumalla liiketoimintayksiköistä ja tuotepohjaisesta rakenteesta sekä ottamalla käyttöön maantieteellisen vastuunjaon asiakastiimi-pohjaisesti. Samalla jatkettiin omien ja muualla Onninen-konsernissa käytössä olevien parhaiden toimintamallien määrittelyä ja käyttöönottoa.

Vuoden 2003 toisella puoliskolla sähkötuotteiden urakoitsijakauppa supistettiin ja aloitettiin projekteja jakelulaadun parantamiseksi. Vuoden lopulla oli jo nähtävissä selviä merkkejä jakelun laadun parantumisesta.

Vuoden 2004 alusta Onninen Ruotsin liiketoimintarakenteen kaksi ydinprosessia ovat myynti ja tilaus/toimitus. Myyntiprosessi, joka sisältää tuotteiden hankkimisen ja tuotehallinnan, on Onninen Ruotsin ja Onninen Norjan yhteinen. Myynnin ja markkinoinnin hallinta hoidetaan paikallisesti kummassakin maassa. Maantieteellinen myyntiorganisaatio jakaantuu kolmeen alueeseen, jotka ovat Etelä-Ruotsi, Pohjois-Ruotsi ja Tukholman seutu. Tilaus/toimitus-prosessi kattaa tuote- ja tietovirtojen ohjaamisen, jakelukeskusten hallinnoinnin sekä päivittäisen toiminnan Ruotsissa ja Norjassa. Näitä kahta ydinprosessia tukevat Ruotsissa taloushallinto, tietohallinto ja henkilöstöhallinto.

Epäyhtenäinen markkinakehitys

Ruotsin tukkukauppiasyhdistyksen tilastojen mukaan Onnisen markkinaosuus kasvoi LV- ja kylmätukkukaupassa. Onninen jatkoi markkina-asemansa vahvistamista myös sähkölaitoskaupassa.

Onnisen LV-myyntiin volyymi kasvoi ja kannattavuus parani selvästi Ruotsissa vuoden 2003 aikana. Yhtiöllä on LV-tukkukaupassa kaksi suurta ruotsalaista kilpailijaa, ja asiakkaat näyttävät toivottavan kolmannen vaihtoehdon tervetulleeksi. Hyvään kehitykseen vaikuttivat myös ai-

● Onninen oli myös vuonna 2003 Ruotsin sähkölaitosmarkkinoiden markkinajohtaja.

empää onnistuneempi hinnoittelu, suorien varastotoimitusten määrä, uuden varastonohjausjärjestelmän käyttö, Onniflex-tuotekonseptin menestys ja jälleenmyyntimarkkinoiden kasvu.

Julkisen sektorin palveluissa Onninen ei saavuttanut kasvua eikä kannattavuustavoitteitaan, jotka oli asetettu aiempaa korkeammalle tasolle. Pääsy tähän oli tämän markkina-alueen pienentynyt kysyntä.

Kylmäalalla Onninen lisäsi markkinaosuuttaan huolimatta markkinoiden 15 prosentin laskusta ja säilytti kannattavuutensa edellisen vuoden tasolla. Tähän vaikutti pääasiassa lisääntynyt LV-tuotteiden myynti ilma/kylmä-urakoitsijoille ja myös uusi sopimus OEM-tuotteiden sisällyttämisestä kauppaan lämpöpumppuasiakkaille.

Laskevilla sähkölaitosmarkkinoilla Onninen pystyi lisäämään sekä markkinaosuutta että myyntikatetta vahvan tuotemerkinsä, omien palvelukonseptiensä ja hyvän markkinatuntemuksensa avulla. Tietoliikennesektorilla vuosi 2003 merkitsi selvää sekä myynnin että kannattavuuden laskua pääasiassa heikosta kysynnästä ja lisääntyneestä kilpailusta johtuen.

Vuoden lopussa Onninen oli

Ruotsin urakoitsijoita, julkishallintoa ja teollisuutta palvelevan LV-markkinan kolmanneksi suurin toimija. Sähkölaitostuotteiden markkinoilla Onninen säilytti johtavan asemansa.

Toimipaikkaverkoston uudelleenjärjestelyjä

Vuoden 2003 aikana Onninen avasi uuden myyntitoimiston ja Express-toimipaikan Uumajassa, siirsi myyntitoimintonsa Sundsvallissa uuteen yhdistettyyn myynti- ja Express-toimipaikkaan ja sulki kaksi toimipaikkaa toimintoja keskittääkseen ja lisätäkseen toiminnan tehokkuutta. Värnamon toimipaikan LV-asiakkaita palvelee nyt Växjön toimipaikassa ja Norrköpingin toimipaikan kylmä- ja LV-asiakkaita Linköpingin toimipaikassa.

● Onnisen asema merkittävänä toimijana ja yhteistyökumppanina Ruotsin LV-markkinoilla vahvistui vuoden 2003 aikana kaikissa asiakasryhmissä.

Osana toimintojen yhtenäistämistä Onninen otti käyttöön yhdenmukaisen tuotteiden palautus- ja kuljetusohjeiston Ruotsin toimintoissaan ja aloitti Key Account- sekä tiimiorganisaation hyödyntämisen kaikissa asiakasryhmissä. Lisäksi kehitettiin eräitä avainasiakassuhteita ottamalla käyttöön vuosisopimusten sijaan pitkäaikaiseen kumppanuuteen perustuvia sopimusmalleja.

Vuoden 2004 näkymät

Onninen ei ennakoiv Ruotsin markkinoittensa kasvavan vuonna 2004. Yhtiö jatkaa organisaationsa ja toimintansa vakiinnuttamista. Tavoitteena on säilyttää myynnin volyymit, nostaa palvelun laatua ja parantaa liiketoiminnan kannattavuutta. ●

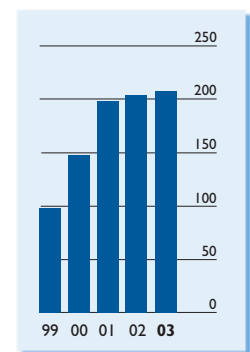
Onnisen toimipaikat Ruotsissa

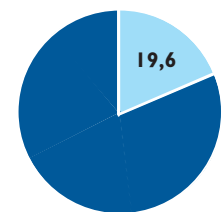
Vuoden 2004 alussa Onnisella oli yksi tai useampia toimipaikkoja seuraavilla paikkakunnilla Ruotsissa:

Borås, Falkenberg, Göteborg, Helsingborg, Karlskoga, Karlstad, Kristianstad, Linköping, Mjölby, Mölndal, Skellefteå, Sundbyberg, Sundsvall, Tukholma, Uumaja, Västerås, Växjö ja Örebro.

Liikevaihto, milj.e

Onninen Ruotsin osuus konsernin liikevaihdosta, %

Onninen Norja

Onninen Norja on Norjan sähkötuotemarkkinoiden markkinajohtaja. Onninen tarjoaa Norjassa materiaaleja ja palvelua asiakkailleen, joita ovat urakoitsijat, infra, off-shore- ja muu teollisuus sekä jälleenmyyjät. Lisäksi Onninen tarjoaa logistisia ja muita palveluja tavarantoimittajilleen.

Helge Sæthershagen,
Onninen Norjan johtaja:

”Kuuluminen Onninen-konserniin on avannut meille uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia myös Norjassa. Olemme osa laajenevaa ja monikansallista materiaalipalveluja tarjoavaa yhtiötä, jolla on sekä kapasiteettia että kyky kehittää edelleen toimintojaan. Tämä on erityisen tärkeää nyt, kun perinteinen tukkukauppa on muuttumassa, ja tulevat voittajat tarvitsevat uutta osaamista. Tulevaisuuden kilpailuetua tuovia tekijöitä ovat saatavuus, toimitusaika ja tieto sekä asiakkaan että tavarantoimittajan prosesseista. Tämä tarkoittaa sitä, että perinteinen ‘tavaraita paikoista’ -ajattelu on jatkossa vähemmän tärkeää. Käytimme vuonna 2003 paljon aikaa omien prosessiemme ja osaamisemme kehittämiseen sekä Norjassa että koko konsernissa voidaksemme tarjota asiakkaillemme parhaat mahdolliset materiaalipalvelut ja toimittajillemme parhaat mahdolliset jakelutiepalvelut.”

Sähköalan kokonaismarkkinat alenivat Norjassa vuonna 2003 noin kahdella prosentilla, ja myös Onnisen luvut seurasivat kehitystä. Onninen Norjan markkinaosuus kuitenkin säilyi noin 29 prosentissa. Liikevaihto oli 227,7 miljoonaa euroa (250,9 milj. euroa vuonna 2002). Alentunut liikevaihto aiheutti paineita kannattavuudelle, jota osittain kuitenkin kompensoi kustannustehokkuuden parantuminen.

Vuoden lopussa Onnisella oli Norjassa yhteensä 24 toimipaikkaa, joihin sisältyy jakelukeskus Gjelleråsenissa Oslon lähellä, ja Onninen Norja työllisti 379

henkilöä (383 vuoden 2002 lopussa).

Onnisen Norjan tytäryhtiön Eilag Teknikk AS:n nimi muuttui heinäkuun alusta virallisesti muotoon Onninen AS.

Markkinajohtaja

Onnisen asiakkaita ovat Norjassa sähköalan urakoitsijat, yhdyskuntatekniikan ylläpidosta ja rakentamisesta vastaava infamarkkina, off-shore ja muu teollisuus sekä jälleenmyyjät.

Onninen säilytti urakoitsijamarkkinoilla noin 35 prosentin markkina-asemansa. Infrastruktuurimarkkinoilla yhtiön asema kasvoi merkittävästi ja sekä off-shore- että muun teollisuuden alueella ja myynnissä jälleenmyyjille yhtiön markkina-asema säilyi vuoden 2002 tasolla.

Onnisen tahtotilasta – materiaalipalvelun ykköskumppani – kertoo Norjassa tunnuslause ‘Aika kehittyä’. Tämä tarkoittaa sitä, että Onnisen tavoitteena on auttaa sekä asiakkaitaan että tavarantoimittajiaan keskittymään omaan ydintoimintaansa. On-

ninen haluaa olla paras mahdollinen yhteistyökumppani sekä teknisessä mielessä että kumppanuussuhteen osalta.

Onninen säilytti asemansa Norjan sähköalan markkinoilla. Toimintaympäristö oli kuitenkin vuoden 2003 aikana entistä kilpaillumpi, mikä lisäsi merkittävästi kannattavuuteen kohdistuvia paineita.

Muutoksia strategioissa ja organisaatiossa

Onninen vakiinnutti toimintaansa Norjassa vuoden 2003 aikana keskittämällä hallinnollisia tehtäviä, perustamalla virtuaalisen projektitoimiston ja yksinkertaistamalla myyntiorganisaatiota. Myyntitoiminto on nyt huomattavasti aiempaa kes-

● Onnisen nimi tuli yhä tutummaksi Norjan sähkömarkkinoilla sen jälkeen, kun Norjan tytäryhtiöstä tuli virallisestikin Onninen heinäkuun alussa 2003.

kitetympi, ja organisaatiolla on enemmän aikaa yhteistyöhön asiakkaitten kanssa.

Onninen Norja ja Onninen Ruotsi aloittivat keskikesällä yhteistyön, jonka tavoitteena on yhdistää hankinta ja tilaus/toimitus -prosessin organisaatiot näissä kahdessa maassa. Yhdistyminen tapahtui joulukuun lopussa. Myös Norjan infra-asiakaskuntaa palvelevaa toimintaa järjesteltiin ja yhteistyö Onninen Ruotsin kanssa aloitettiin myös tällä alueella.

Onninen Norja avasi vuoden aikana kaksi uutta Express-toimipaikkaa Bergenissä ja yhden sekä Åsanesissa että Nesstunissa. Vuoden aikana suljettiin yksi toimipaikka Sarpsborgissa, Stavangerissa ja Trondheimissa. Asiakkaiden, toimittajien ja muiden tahojen mahdollisuudet saada tietoa yhtiöstä, sen tuotteista ja palveluista parantuivat, kun Onninen avasi norjalaisen internet-sivustonsa osoitteessa www.onninen.no.

Onninen Norjan uusi organisaatio perustuu vuoden 2004 alusta neljään asiakasryhmään, jotka ovat urakoitsijat, infrastruktuuri, off-shore ja muu teollisuus sekä jälleenmyyjät. Maantieteellisesti myynti on jaettu neljään alueorganisaatioon.

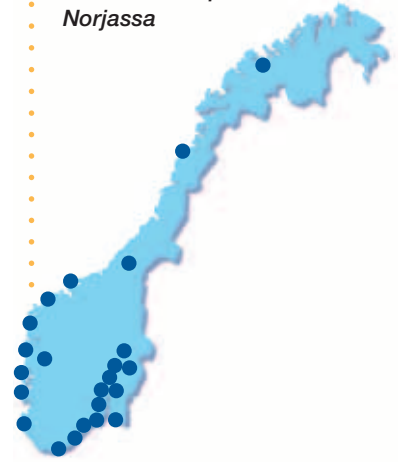
Vuoden 2004 näkymät

Onninen ennakoi sähköalan markkinoiden jatkuvan vuoden 2003 tasolla myös vuonna 2004. Markkinoiden muuttuminen kuitenkin jatkuu. Onnisen tavoitteena on tarjota asiakkailleen mahdollisuuksia keskittyä omaan ydintoimintaansa.

Onninen jatkaa osaamisensa ja palveluidensa kehittämistä voidakseen edelleen vahvistaa markkina-asemaansa myös Norjassa. Yhtiön tavoitteena on olla markkinoiden paras. Tämä tarkoittaa parasta osaamista ja parhaita järjestelmiä sekä kykyä jatkuvasti täyttää asiakkaiden tarpeet. ●

● Lähellä Osloa sijaitseva Norjan jakelukeskus on tehokkuusluvultaan Onninen-konsernin paras. Kuva keskuksen jatkuvasti liikkuvien pater noster -hissien alueelta.

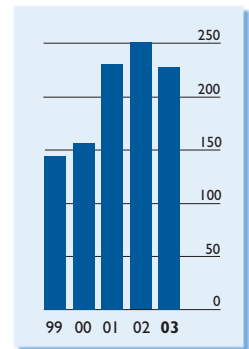
Onnisen toimipaikat Norjassa

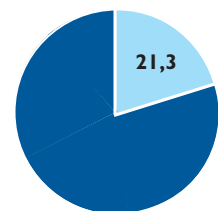
Vuoden 2004 alussa Onnissella oli yksi tai useampi toimipaikka seuraavilla paikkakunnilla Norjassa:

Arendal, Bergen, Bodø, Bærum, Bergen, Haugen, Florø, Fredrikstad, Gjelleråsen, Hamar, Haugesund, Kjeller, Kristiansand, Larvik, Odda, Oslo, Porsgrunn, Skien, Stavanger, Stord, Tromssa, Trondheim, Tønsberg ja Ålesund.

Liikevaihto, milj.e

Onninen Norjan osuus konsernin liikevaihdosta, %

Onninen Wholesale International

Onninen Wholesale International vastaa Onnisen toiminnoista Puolassa, Venäjällä ja Baltiassa.

Toimialan Projektivientiyksikkö harjoittaa tavaravientiä ensisijaisesti Venäjälle.

Arto Kumpulainen,
Onninen Wholesale Internationalin johtaja:

"Onnisen kasvu on tulevaisuudessa nopeinta Puolassa, Venäjällä ja Baltiassa. Näemme merkittäviä mahdollisuuksia laajeta maantieteellisesti nimenomaan Venäjällä ja kehittää ja syventää liiketoimintaamme Puolassa, Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Puolan ja Baltian maiden liittyminen Euroopan unionin jäseniksi merkitsee niille suuria haasteita kehittää jo lähitulevaisuudessa sekä omaa infrastruktuuriaan että rakennustoimintaansa. Onniselle tämä avaa näissä maissa uusia mahdollisuuksia tarjota tuote- ja teknologiaosaamistaan sekä palveluitaan."

Onninen Wholesale International -toimialan liikevaihto kasvoi 4,8 prosenttia ja nousi 118,1 miljoonaan euroon (112,7 milj. euroa vuonna 2002). Kannattavuus pysyi epätydyttävänä johtuen lähinnä Puolan markkinoiden huonosta kehityksestä ja siellä suoritetusta fuusiojärjestelystä.

Vuoden lopussa Onninen Wholesale International -toimialalla oli yhteensä 42 toimipaikkaa Puolassa, Venäjällä ja Baltiassa, ja toimialan palveluksessa oli yhteensä 864 työntekijää (776 vuoden 2002 lopussa).

Puola

Toiminta vakautettiin fuusion jälkeen

Onninen fuusioi vuoden 2002 lopulla kuusi Puolassa omistamaansa yhtiötä Onninen Sp. z o.o. nimiseksi yhtiöksi. Vuonna 2003 liikevaihto Puolassa laski

1,6 prosenttia ja oli 68,1 miljoonaa euroa (69,3 milj. euroa vuonna 2002). Tulos ei yltänyt tyydyttäväksi.

Vuoden lopussa Onnisella oli Puolassa yhteensä 32 toimipaikkaa: 10 Express-toimipaikkaa, 20 muuta myyntipistettä ja uusi jakelukeskus. Yhtiön palveluksessa oli vuoden lopussa 594 henkilöä (550 vuoden 2002 lopussa).

Markkinat yhä laskussa

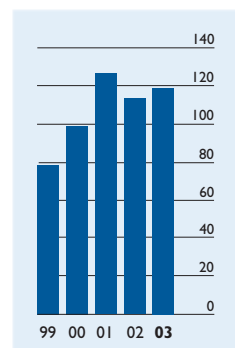
Rakennusalan markkinat jatkoivat laskuaan jo neljäntenä peräkkäisenä vuonna. Lasku heijastui Onnisen myynnissä kaikille asiakasryhmille, joita ovat asennusurakoitsijat, rakennusurakoitsijat ja jälleenmyyjät. Puolan markkinoiden rakenne on edelleen sangen pirstaleinen, mikä osaltaan vaikutti kilpailun kireyteen ja aiheutti hintapaineita.

Vuoden lopun markkinatilosten mukaan Onninen on Puolan neljänneksi suurin toimija LV- ja sähköalan kaupassa.

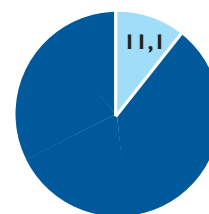
Läsnäolon ja yrityskuvan merkitys korostuu

Onninen kiinnitti vuoden aikana erityistä huomiota toimenpiteisiin, joilla vahvistettiin yh-

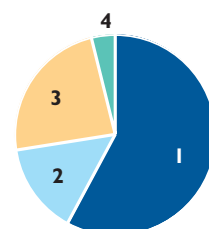
Liikevaihto, milj e

Onninen Wholesale Internationalin osuus konsernin liikevaihdosta, %

Liikevaihdon jakauma, %

- 1 Puola, 58 %
- 2 Venäjä, 14 %
- 3 Baltia, 24 %
- 4 Projektivienti, 4 %

● Uusi koko Puolaa palveleva Lodzin jakelukeskus otettiin käyttöön alkusyksystä 2003. Täyteen toimintavalmiuteen se pääsee maaliskuussa 2004.

tiön asemaa ja mielikuvaa yhtenä johtavista, korkealuokkaisten tuotteiden ja palvelujen tarjoajista ja toimittajista Puolassa. Kesäkuussa Onninen osti ruotsalaisen Ahlsell AB:n puolalaisen tytäryhtiön Elwar Sp. z o.o:n sähköliiketoiminnan. Liiketoiminta yhdistettiin Onninen Sp. z o.o:n heinäkuun alusta.

Onnisen määritellyn tahtotilan – materiaalipalvelun ykköskumppani – mukaisesti myös Puolassa siirryttiin tuotepohjaisesta organisaatiomallista asiakaslähtöiseen palveluorganisaatioon. Yhtiö siirtyi myös uuteen keskitettyyn johtamis- ja hallintomalliin. Uudet koko yhtiön kattavat internet-sivut avattiin asiakkaiden ja muiden sidosryhmien käyttöön heinäkuussa osoitteessa www.onninen.pl.

Vuoden aikana kolme toimipaikkaa muutettiin tavanomaisesta jakelupisteestä itsepalvelu- ja noutoperiaatteella toimivaksi Onninen Express -toimipaikaksi. Myös jakeluketjussa suoritettiin nopeutta ja kustannustehokkuutta lisääviä toimenpiteitä. Vuoden lopussa kaikkiaan kuusi Express -toimipaikkaa palveli sekä LV- että sähköura-koitsijoita ja neljä Express-toimipaikkaa joko LV- tai sähkö-

alan asiakkaita. Syyskuussa aloitti toimintansa uusi jakelukeskus Teolinissa lähellä Lodzia, joka on logistisesti keskeinen paikka koko Puolan jakelua ajatellen.

Varsovassa otettiin käyttöön sekä LV- että sähköasiakkaita palveleva toimipaikka. Czestochowassa Express-toimipaikka sai uudet tilat. Elwar-kaupan yhteydessä Onniselle siirtyi kaksi uutta toimipaikkaa Varsovassa ja toimipaikat Lodzissa, Piasecznossa, Grodzisk Mazowieckissa ja Ozarow Mazowieckissa. Vuoden aikana jakeluverkkoa virtaviivaistettiin sulkemalla yhdeksän toimipaikkaa eri puolilla maata.

Vuoden 2004 näkymät

Onninen ei ennakoisi Puolan markkinoilla tapahtuvan merkittäviä muutoksia vuoden 2004 aikana. Jo alkaneet yritysjärjestelyt kuitenkin jatkunevat myös kuluvana vuonna. Puolan liittyminen Euroopan unionin jäseneksi avaa Onniselle uusia mahdollisuuksia tarjota rakentamiseen liittyvää tietoaan, tuotteitaan ja palveluaan. Onninen jatkaa vuoden aikana työtään asiakas-, toimittaja- ja muiden sidosryhmäsuhteittensa vahvistamiseksi.

- Kilpailu Venäjän rakennustarvikemarkkinoilla kiristyy. Onnisen tärkeimpiä asiakasryhmiä ovat LV- ja sähköura-koitsijat, teollisuus, infra ja teknisten tuotteiden jälleenmyyjät. Kuvassa Pietarin keskustaa.

Venäjä

Toiminta laajenee, yhteiset konseptit käyttöön

Liikevaihto Venäjällä kasvoi 19,0 prosenttia ja nousi 17,3 miljoonaan euroon (14,6 milj. euroa vuonna 2002). Kannattavuus säilyi hyvänä.

Vuoden lopussa Onnisella oli Venäjällä yhteensä viisi toimipaikkaa: kolme myyntitoimipaikkaa ja kaksi jakelukeskusta. Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 121 (89 vuoden 2002 lopussa).

Hajanaiset markkinat

Venäjän markkinat olivat edelleen rakenteellisesti hyvin hajanaiset. Markkinakäyttäytymisessä etenkin Moskovan seudulla

Onnisen toimipaikat Puolassa

Vuoden 2004 alussa Onnisella oli yksi tai useampia toimipaikkoja seuraavilla paikkakunnilla Puolassa:

Bialystok, Bydgoszcz, Czestochowa, Dabrowa, Gdansk, Gliwice, Gorzow, Grodzisk Maz., Katowice, Koszalin, Krakova, Legnica, Leszno, Lodz, Lubin, Lublin, Opole, Ozarow Maz., Piaseczno, Poznan, Radom, Szczecin, Varsova, Wroclaw

Onnisen toimipaikat Venäjällä

Vuoden 2004 alussa Onnisella oli toimipaikka seuraavilla paikkakunnilla Venäjällä:

Moskova ja Pietari (kartalla) sekä noin 1400 kilometriä Moskovasta itään sijaitseva Jekaterinburg

näkyi jossain määrin uusien itsepalvelu-markettien tulo palvelemaan perinteistä ammatti-asiakaskuntaa. Kilpailun voimistuminen suurten kaupunkien ohella myös niitä ympäröivillä alueilla vaikutti jonkin verran kannattavuuteen. Onninen säilytti vuonna 2003 markkina-asemansa Luoteis-Venäjällä ja lisäsi markkinaosuuttaan Moskovassa.

Yhä laajemmille markkinoille

Onnisen pääasiakasryhmät Venäjällä ovat LV- ja sähköurakoitsijat, teollisuus ja yhdyskuntatekniikan rakentajat sekä jälleenmyyjät. Vuoden 2003 aikana Onninen kehitti organisaatio-rakennettaan Venäjällä ja laajensi toimintaansa alueellisesti. Samalla otettiin myös käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä ja tehtiin suunnitelmat Onninen Express -konseptin mukaisen palvelun aloittamisesta myös Venäjällä.

Alkusyksystä avattiin Ural-vuoristossa Jekaterinburgissa uusi sekä LV- että sähköurakoitsijoita ja jälleenmyyjä palveleva toimipaikka. Vuoden aikana Onninen löysi sopivat Express-toimitilat itselleen Pietarissa ja noin 200 kilometriä Moskovasta kaakkoon sijaitsevassa Rjazanissa. Pietarissa aloitettiin myös projekti jakelukeskuksen siirtämiseksi uusiin tiloihin.

- Viron jakelukeskuksen 2,3 hehtaarin tontilla Tallinnassa on lämmintä varastotilaa 3 200 m². Tuotteita riittää myös ulkovarastoon.

Vuoden 2004 näkymät

Onnisen tavoitteena on sekä vahvistaa asemaansa asiakkailleen kattavaa materiaali-palvelua tarjoavana yrityksenä että edelleen kasvattaa yhtiön asiakaskuntaa eri puolilla Venäjää.

Baltia

Lisää myyntiä orgaanisen kasvun avulla

Liikevaihto Baltiassa kasvoi 26,1 prosenttia ja nousi 28,0 miljoonaan euroon (22,2 milj. euroa vuonna 2002). Vuoden 2003 lopussa Onnisella oli Baltiassa yhteensä viisi toimipaikkaa, ja yhtiö työllisti siellä 134 työntekijää (120 vuoden 2002 lopussa).

Kannattavuus säilyi suunnitellun edellisen vuoden tasolla.

Markkinoilla myönteistä kehitystä

Päätös liittyä Euroopan Unioniin toukokuussa 2004 näkyi jo vuonna 2003 myönteisesti kaik-

kien Baltian maiden talouksien kehityksessä. Tasainen kasvu jatkui, ja varsinkin Liettuassa rakentaminen lisääntyi voimakkaasti. Pankkien antolainauskoron lasku vauhditti kaikissa Baltian maissa etenkin asuntorakentamista.

Onnisen tärkeimpiä asiakasryhmiä Baltian maissa ovat LV- ja sähköasennusliikkeet, teollisuusyritykset ja teknisten tuotteiden jälleenmyyjät. Yhtiön tavoitteena on tarjota asiakkailleen tavanomaista tukkutoimintaa laajempaa palvelua. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa kykyä tarjota asiakasryhmittäin räätälöityjä palvelukonsepteja ja luoda kumppanuussuhteita sekä asiakkaiden että tavarrantoimittajien kanssa.

Operatiivinen myyntitoiminta jakaantuu Baltiassa neljään koko alueen kattavaan liiketoimintayksikköön, jotka ovat lämpö- ja vesi-, ilmastointi- ja kylmä-, sähkö- sekä teollisuus- ja infra-alan myynnistä vastaava yksikkö.

Onnisen toimipaikat Baltian maissa

Vuoden 2004 alussa Onnisella oli toimipaikka Baltiassa seuraavilla paikkakunnilla:

- Viro: Tallinna ja Tartto
- Latvia: Riika
- Liettua: Vilna

Vuoden 2003 loppuun mennessä Onninen oli vakiinnuttanut asemansa yhtenä johtavista teknisen kaupan yrityksistä kaikissa Baltian maissa.

Vuoden 2004 näkymät

Onninen ennakoii myyntinsä lisääntyvän Baltiassa kasvavan kysynnän, uusien toimipaikkojen, henkilöstöpanostusten ja asiakassuhteitten rakentamisen ansiosta. Onninen aloittaa vuonna 2004 kylmäteknisten tuotteiden myynnin myös Latviassa ja Liettussa. Liettussa uusia mahdollisuuksia ennakoidaan avautuvan myös teollisuusmyynnin kehittämisen avulla. Onninen on Liettussa lisäämässä henkilöstöä ja laajentamassa tuotevalikoimaansa.

Viro

Onnisella oli vuoden 2003 lopussa Virossa yhteensä kolme toimipaikkaa, ja yhtiö työllisti 61 henkilöä (48 vuoden 2002 lopussa). Vuoden aikana lisättiin LV-, sähkö- ja teollisuusalan myyntiin erikoistuneiden henkilöiden määrää.

Kesäkuussa Onninen avasi Viron kolmannen toimipaikkansa. Tämä Tallinnassa sijaitseva uusi toimipaikka on samalla maan toinen Onninen Express-toimipaikka. Tartossa Express-toimipaikka siirtyi uusiin ajanmukaisiin ja suurempiin tiloihin.

Express-konseptin käyttöönotto myös Virossa sekä parantaa mahdollisuuksia palvella asiakkaita nopeissa tavarantarpeissa että luo aiempaa paremmat mahdollisuudet esitellä heille tuotteita ja tuoteuutuuksia.

Tärkeimmät asiakasryhmät Virossa ovat urakoitsijat, kiinteistöhoitoliikkeet ja etenkin Tarton alueella myös teknisten tuotteiden jälleenmyyjät.

Latvia

Onnisella oli vuoden 2003 lopussa Latviassa yksi toimipaikka, ja yhtiö työllisti 37 henkilöä (36 vuoden 2002 lopussa).

Vuoden aikana aloitettiin uuden jakelukeskuksen rakennustyöt Riiaassa. Jakelukeskus on tarkoitettu avata toukokuussa 2004.

Liettua

Onnisella oli vuoden 2003 lopussa Liettussa yksi toimipaikka, ja yhtiö työllisti 36 henkilöä (36 vuoden 2002 lopussa).

Onninen lisäsi vuonna 2003 asiakaspeittoaan kaikissa tärkeimmissä asiakasryhmissä Liettussa. Kilpailu kiristyi LV-markkinoilla ja etenkin julkisen sektorin tarjouspyynnöissä.

Vuoden aikana Liettussa otettiin käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä.

Projektivienti

Onninen Wholesale International -toimialaan kuuluva Projektivientiyksikkö vastaa Onnisen projektiviennistä, joka suuntautuu pääasiassa Venäjälle. Yksiköllä on mittava kokemus viennin liittyvien viranomaismääräysten, vientihuollin ja itse

vientitoimitusten pakkaus- ja muista vaatimuksista. Projektivienti toimittaa asiakkailleen myös muualla kuin Venäjällä erikoistuotteita kuten siirrettäviä OnHeat-lämpökeskuksia avaimet käteen -periaatteella.

Projektivientiyksikön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja nousi 4,6 miljoonaan euroon. Vuoden lopussa yksikön palveluksessa oli kuusi henkilöä (5 vuoden 2002 lopussa).

● Onninen on toiminut Latviassa vuodesta 1994. Sekä korjaus- että uudisrakentaminen on maassa vilkasta. Kuvassa Riian vanhaa keskustaa.

Vuonna 2003 Projektivientiyksikkö toimitti LV- ja sähköalan materiaaleja entistä laajemmalle joukolle asiakkaita eri puolilla Venäjää, nyt myös Sahalinin alueelle Itä-Siperiaan. Uusia merkittäviä asiakastoimituksia aloitettiin muun muassa Quattro-geminille. Vuoden aikana toimitettiin kolme siirrettävää lämpövoimalaa Hanti Mansiskij:n autonomiselle alueelle Siperiaan.

● Vilnan jakelukeskus ja toimipaikka palvelee koko Liettuaa. Lähivuosien suunnitelmassa on laajentaa toimintaa myös muille paikkakunnille.

Tietohallinto

Tietohallinto on yksi Onnisen viidestä konserni-toinnosta. Tietohallinnolla on vastuu tietotekniikkaan ja tietoliikenteeseen liittyvistä toiminnoista Suomessa ja niiden kehittämisestä konserninlaajuisesti.

Onnisen tavoitteena on tulla materiaali palvelujen ykköstoimittajaksi. Vuoden 2003 aikana yhtiö aloitti monia merkittäviä projekteja kehittääkseen perinteistä hinta- ja tuotepohjaista tukkukauppa-ajattelua sekä toimintamallejaan prosessipohjaisemmiksi. Tammikuussa aloitettiin mittava projekti uuden konserninlaajuisen toiminnanohjausjärjestelmän toimittajan valitsemiseksi. Tavoitteena on korvata nykyiset eri maissa käytössä olevat erilaiset toiminnanohjausjärjestelmät uudella konserninlaajuisella järjestelmällä vaiheittain vuoden 2006 loppuun mennessä.

Lokakuussa Onninen solmi sopimuksen tulevan OnWay nimisen toiminnanohjausjärjestelmänsä toimittamisesta ja käyttöönotosta Oraclen suomalaisen tytäryhtiön Oracle Fin-

land Oy:n kanssa. OnWayn määrittely- ja käyttöönotto vaiheessa yhteistyötä tehdään myös BearingPoint Inc:n kanssa.

Tietohallintoa työllisti vuonna 2003 konsernin toiminnanohjausjärjestelmän tarjousmenettely ja toimittajavalinta. Kuluvan vuoden haasteita ovat uuden liiketoiminnan kehitys- ja toiminnanohjausjärjestelmän ylläpitokumppanien valinta ja laitekantaratkaisut. OnWayn käyttöönoton pilottivaihe alkaa Norjassa vuoden 2004 ensimmäisellä puoliskolla.

OnWay-järjestelmä on suunniteltu kattamaan kaikki Onnisen liiketoimintaprosessit mukaan lukien myynti, logistiikkatoiminnot ja ostot. Järjestelmä toimii internet-pohjaisesti, mikä luo edellytykset nykyistä laajemmalle ja joustavammalle asiakas- ja tavarantoimittajayhteistyölle kaikissa toimintamaissa.

Onninen suunnittelee parhaillaan kaikkien konsernissa nykyisin käytössä olevien dataverkkojen yhdistämistä konsernilaajuisiksi ja nykyistä tehokkaammaksi verkoksi. Jaettu verkko malli ja yhtenäinen IP-osoiteisto ovat keskitetyn konsernin-

laajuisen toiminnanohjausjärjestelmän perusedellytyksiä. Niiden avulla myös lisätään mahdollisuuksia ottaa käyttöön konserninlaajuinen intranet-palvelu ja kehittää erilaisia ekstranet-palvelumalleja yhdessä asiakkaiden ja toimittajien kanssa.

Vuonna 2003 konsernin tietohallinto aloitti säännöllisten tietohallintoseminaarien järjestämisen. Tapaamisissa keskustellaan eri toimintamaiden tietotekniikka-ratkaisuihin ja tietoliikenteeseen liittyvistä asioista. Suomessa Onninen ja Fujitsu Services Oy tekivät palvelusopimuksen tietojenkäsittelyn perustekniikan sekä sen käyttö- ja hallintapalveluratkaisujen ulkoistamisesta. Fujitsu on syyskuusta 2003 alkaen vastannut Onnisen perustietotekniikan ja siihen liittyvien palveluiden hoitamisesta ja kehittämisestä Patja-toimintamallinsa mukaisesti. Suomessa käytössä olevista dataverkkopalveluistaan Onninen teki sopimuksen Telia-Sonera-konsernin kanssa. Norjassa Onninen teki Telenorin kanssa laajan sopimuksen data- ja puhelinpalveluista sekä perustietotekniikasta. ●

● Onnisen tavoitteena on ottaa käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä kaikissa konsernimaissaan vuoden 2006 loppuun mennessä. Kuvassa OnWay-järjestelmän määrittelyyn osallistuneita onnislaisia ja yhteistyökumppaneiden Oraclen sekä BearingPointin asiantuntijoita projektitiloissa Sundbybergissä Tukholman lähellä.

Logistiikka

Onnisen asiakkailleen ja toimittajilleen tarjoaman palvelun perustan muodostaa tehokkaasti toimiva logistiikka. Asiakkaille logistiset palvelut tarkoittavat materiaalien ja tuotteiden saatavuutta ja erilaiset tarpeet kattavia vaihtoehtoisia toimitusaikojaja -tapoja. Tavarantoimittajille Onninen tarjoaa kahdeksan maata kattavan jakeluketjun tuotteiden ja tiedon välittämiseen.

Perinteinen tukkukauppa, johon kuuluvat tuotteiden ostaminen, varastointi ja myynti, luo jatkossakin perustan Onnisen palveluvalikoimalle. Yhtiö haluaa kuitenkin tarjota asiakkailleen tätä laajempaa palvelua – parhaat materiaalihuollon ratkaisut ja parhaan mahdollisen

jakeluketjun. Ensiluokkainen tuote- ja tietovirtojen hallinta lisää Onnisen yhteistyökumppaneiden mahdollisuuksia keskittyä omaan liiketoimintaansa vähentämällä turhia toimintoja ja osa-optimoimintia.

Onninen aloitti vuonna 2003 yhtiön logistiikkapalvelujen kehittämisen perinteisestä varastoinnin ja jakelut kattaneesta mallista koko kysyntä/tarjonaketjun kattavaksi toimintamalliksi. Tämä tarkoittaa muun muassa prosessiajattelun vahvistamista sekä myös oston puitesopimusten mukaisten tilausten ja varaston kokonaishallinnan yhdistämistä logistiikkaprosessiin.

Puolassa tehostettiin sekä nykyisten että uusien asiakkaitten palvelua ottamalla käyttöön nykyaikainen keskitetty jakelumalli

ja avaamalla koko maata palveleva Lodzin jakelukeskus. Uusi jakelukeskus avattiin myös Venäjällä Jekaterinburgissa. Suomessa aloitettiin uuden asiakaspalvelumallin kehittäminen, lisättiin säilytystilaa Hyvinkään jakelukeskuksessa ja integroitiin itsepalveluasiakkaille tarkoitettuihin IP-pakattuihin tuotteisiin logistiikkaketjuun. Ruotsissa keskityttiin logistiikkapalvelujen laadun parantamiseen.

Vuoden 2003 lopussa Onnisenella oli yhteensä 15 jakelukeskusta kahdeksassa maassa. Niistä viisi palvelee keskusvarastoina ja kymmenen alueellisina jakelukeskuksina. Lisäksi Onnisenella on yli 120 Express- tai muuta myyntipistettä, joissa itsepalvelu- ja noutoasiakkaille on tarjolla perustuotevalikoima. ●

Onnisen jakelukeskukset

Suomi: Hyvinkää, Oulu, Tampere, Vantaa

Ruotsi: Karlskoga, Örebro

Norja: Gjelleråsen

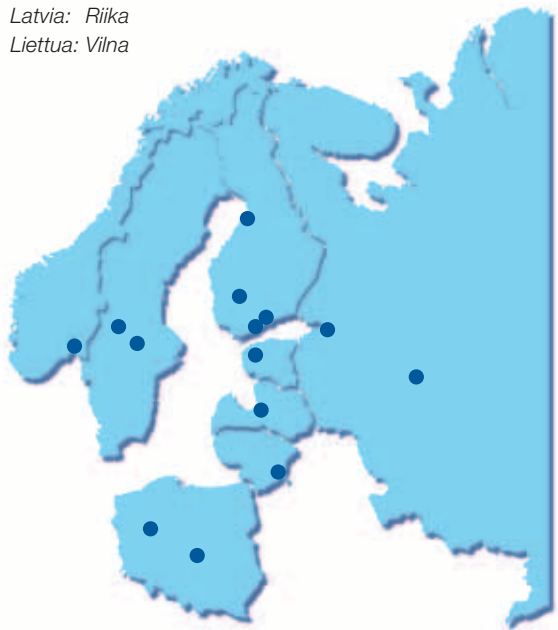
Puola: Lodz, Poznan

Venäjä: Pietari, Moskova, Jekaterinburg

Viro: Tallinna

Latvia: Riika

Liettua: Vilna

Henkilöstö

Onnisen menestys perustuu osaavaan henkilöstöön, joka jatkuvasti kehittää yhtiön toimintoja. Tavoitteena on aina pystyä vastaamaan asiakkaiden ja tavarantoimittajien odotuksiin parhaalla mahdollisella tavalla.

Vuoden 2003 lopussa Onninen työllisti kahdeksassa toimintamaassaan yhteensä 2 643 henkilöä (2592 vuoden 2002 lopussa).

Parhaiden toimintatapojen opettelua

Onninen jatkoi vuoden 2003 aikana edellisenä vuonna luo-

kinäisen yhteydenpidon on puolestaan perustuttava kaikissa yksiköissä avoimuuteen. Vuosittaiset tulos- ja kehityskeskustelut sekä samoin vuosittain toteutettavat henkilöstön tyytyväisyyskyselyt ovat esimerkki avoimesta asioiden käsittelystä. Jokaisella Onnisessa työskentelevällä on oltava tieto sekä henkilökohtai-

- Onninen järjestää vuosittain useita tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia sekä seminaareja, joissa käsitellään koko konsernille tärkeitä asioita. Kuva Group Management Summit -seminaarista joulukuussa 2003.

dun konsernirakenteensa vahvistamista. Rakenteita virtaviivaistettiin erityisesti Ruotsissa ja Norjassa. Vuoden 2004 alusta Onninen Ruotsilla ja Onninen Norjalla on uusi organisaatio ja yhteinen johtoryhmä. Toimintojen yhtenäistämisen takana on konserniajattelu, joka oli myös vuoden 2003 teema kaikissa konsernimaissa. Tavoitteena on saada kaikki konsernissa oleva tieto yhteiseen käyttöön sekä löytää parhaat toimintatavat eri puolilta organisaatiota ja eri maista ja ottaa ne käyttöön.

Onninen ei voi saavuttaa tavoitteitaan eikä tahtotilansa mukaista asemaa materiaalipalvelujen ykköstoimittajana ilman hyvää johtajuutta ja esimiestyöskentelyä sekä koko henkilöstön sitoutumista. Johtamisen ja kes-

sistä tavoitteistaan ja vastuistaan että myös yhtiön kehitystavoitteista. Tämä luo perustan sille, että henkilöstö voi motivoitua ja sitoutua yrityksen tavoitteisiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että mahdollisimman monen työntekijän pitäisi osallistua yksikkönsä strategiatyöhön ja asetettavien tavoitteiden sekä niiden edellyttämien toimenpiteiden miettimiseen. Lisäksi on seurattava ja mitattava toiminnan tuloksia, jotta henkilöstö voi saada palautetta ja palkkiot hyvistä saavutuksista.

Vuoden aikana jatkettiin eri henkilöstöryhmien tarpeisiin räätälöityjä koulutusohjelmia eri puolilla konsernia. Erityishuomiota kiinnitettiin tietotekniikkakoulutukseen.

Onnisen arvot

Onnisen toiminnan perustana ovat koko sen historian ajan olleet tietyt arvot. Näitä ovat olleet esimerkiksi rehellisyys, eettisesti oikea toiminta, asiakaslähtöisyys, nöyryys ja jatkuva kehittyminen. Vuoden 2003 aikana konsernin arvot kiteytettiin prosessissa, johon osallistuivat kaikki konsernimaat.

Konserniarvot ovat tapa ilmaista näkemys siitä, kuinka Onnisen henkilöstön odotetaan käyttäytyvän. Ne auttavat henkilöstöä sitoutumaan niin omaan työhönsä kuin koko työyhteisöön. Arvot myös auttavat Onnista yhtiönä täyttämään yhteiskuntavastuunsa ja toimimaan eettisesti oikealla tavalla.

Onnisen konserniarvot ovat: Yhdessä tekemällä, Yksilöä kunnioittaen ja Entistä paremmin.

Henkilöstön tyytyväisyyttä mitattiin

Onninen toteutti vuoden 2003 aikana mittavan henkilöstön tyytyväisyyskyselyn kaikissa konsernimaissa. Kysely, joka tulee toistumaan vuosittain, antaa arvokasta palautetta siitä, millaisena työntekijät näkevät työnantajayhtiönsä ja mitä mieltä he ovat sen toiminnasta. Kyselyillä saadaan esille niitä toimintamuotoja, joita on syytä edelleen vah-

vistaa sekä myös niitä alueita, joilla on syytä muuttaa tapaa toimia. Näin saadaan tietoa ilmapiiristä eri puolilla konsernia ja myös työntekijöiden esittämiä yksittäisiä kehitysehdotuksia.

Vuoden 2003 kyselyn esiintuomia koko konsernin vahvuusalueita olivat hyvä tiedonkulkua oman yksikön sisällä, esimiesten antama palaute hyvin suoritetusta työstä, työn tehokkuus ja hyvä laatu omassa yksikössä sekä henkilökohtainen työviihtyminen.

Työntekijät ilmaisivat myös mielipiteensä asioista, joihin he toivovat lisäparannuksia. Kehitystä edellyttäväksi alueeksi nostettiin viestintä. Vastajat olivat myös sitä mieltä, että yhteistyötä eri organisaatio-osien välillä voisi lisätä.

Sisäistä tiedottamista vahvistettiin

Onninen-konsernin sisäinen henkilöstölehti Group News ilmestyi ensimmäisen kerran huhtikuussa 2003 ja sen jälkeen kesä-, syys- ja joulukuussa. Vuoden aikana konserniviestintä toimitti myös projektiuituisia, joissa kerrottiin tulevasta konsernialajuudesta toiminnanohjausjärjestelmästä. Projektiuituiset toteutettiin sekä englanniksi että

useilla paikallisilla kielillä eri maissa.

Vuoden aikana Puolassa avattiin intranet-palvelu ja Venäjällä alettiin säännöllisesti julkaista sisäistä tiedotuslehteä.

Konsernilaajuista yhteistyötä

Konsernin henkilöstövastaavat jatkoivat edellisenä vuonna aloittamaansa kiinteätä yhteistyötä ja ottivat käyttöön ensimmäisiä yhteisiä henkilöstönkehitysmalleja. Tarkoituksena on vuoden 2004 aikana aloittaa ensimmäinen konsernialajuinen Internet-pohjainen koulutusohjelma. ●

Onnisen henkilöstö maittain 31.12.2003

Suomi	987
Ruotsi	428
Norja	379
Puola	594
Venäjä	121
Viro	61
Latvia	37
Liettua	36

Onnisen arvot

Yhdessä tekemällä

Yksilöä kunnioittaen

Entistä paremmin

● Uuden toiminnanohjausjärjestelmän määrittely työllisti useita onnislaisia jo vuonna 2003. Työ jatkuu OnWay-järjestelmän rakentamisella ja sitten sen käyttöönotolla, joka alkaa Norjassa kesällä 2004.

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2003

Markkinoiden kehitys

Suomessa rakennustuotannon määrä kokonaisuutena laski hieman, mutta kääntyi nousuun syksyä kohti. Positiivisinta kehitys oli asuntorakentamisessa ja korjausrakentamisessa, mistä johtuen Onnisen urakoitsija-asiakkaiden työkanta säilyi hyvänä. LV-tukkumarkkinat kasvoivat noin 7 %, ilmastointituotteiden tukkumarkkinat noin 10 % ja sähkötukkumarkkinat noin 2 %. Myös infrastruktuuri-rakentaminen oli kasvussa. Teollisuuden investoinnit pysyivät alhaisella tasolla, mikä piti teollisuuden investointituotteiden kysynnän edelleen heikohkona. Teollisuuden kysyntää heikensi lisäksi dollarin kurssin alenemisesta johtunut vientiteollisuuden kilpailukyvyyn lasku.

Ruotsissa markkinat kehittyivät epätasaisesti. LVI-alan kysyntä kasvoi edellisestä vuodesta noin 4 %, mutta kylmätuotteiden kysyntä laski lähes 16 %. Myös energialaistustuotteiden kysyntä laski.

Norjassa yleinen talouden kehitys jatkui epävarmana. Korkotaso laski merkittävästi ja kruunun arvo heikkeni. Sähkötukkukaupan markkinat alenivat edelleen. Lasku oli noin kaksi prosenttia.

Puolassa talotekniikan markkinat supistuivat edelleen. Yleinen taloudellinen kehitys kääntyi kuitenkin lievään nousuun, mikä ajan mittaan tulee vaikuttamaan myös rakentamista lisäävästi. Venäjällä taloudellinen kasvu jatkui, ja talotekniikkatuotteiden kysyntä säilyi hyvänä. Myös Baltian maissa markkinat kehittyivät edelleen positiivisesti, ja talotekniikkatuotteiden kysyntä kasvoi. Erityisen ripeää kasvu oli Liettuassa.

Tapahtumia tilikaudella

Vuoden alussa käynnistettiin projekti uuden konserninlaajuisen toiminnanohjausjärjestelmän valitsemiseksi. Projektin aikana selvitettiin perusteellisesti konsernin tietojärjestelmien kehitystarpeet tulevina vuosina, keskeisten toimittajien tuotteet ja niiden soveltuvuus Onnisen nykyisiin ja tuleviin liiketoiminnan tarpeisiin. Neuvotteluvaiheen jälkeen järjestelmän toimittamisesta solmittiin syksyllä sopimus Oracle Finland Oy:n kanssa. Oraclen partnerina järjestelmän määrittely- ja käyttöönotto vaiheessa toimii BearingPoint Inc. OnWayksi nimetyn uuden toiminnanohjausjärjestelmän määrittelyprojekti alkoi syyskuun puolivälissä. Tarkoitus on ottaa järjestelmä käyttöön ensimmäisenä Norjassa syksyllä 2004. Tavoitteena on, että uusi järjestelmä on käytössä kaikissa nykyisissä konsernimaissa vuoden 2006 loppuun mennessä.

Suomessa Onninen teki Fujitsu Services Oy:n kanssa sopimuksen tietojenkäsittelyn perustekniikan sekä sen käyttö- ja hallintapalveluratkaisujen ulkoistamisesta. Sopimuksen pohjalta 12 henkilöä siirtyi Fujitsun palvelukseen.

Kesäkuussa Onninen teki sopimuksen Algolin kauppateräsluottoiminnan ostamisesta. Kauppa laajensi merkittävästi Onnisen terästuotteiden valikoimaa. Ostetun liiketoiminnan liikevaihto on vuositasolla runsaat 15 milj. euroa, ja Onniselle siirtyneen henkilöstön määrä on 24. Toiminta siirtyi Onniselle 22.9.2003. Toiminta on osa Teollisuus-yksikköä.

Ruotsissa tehtiin päätös sähkötukkukaupan uudelleen organisoimisesta. Sähkötukkukauppa erillisenä liiketoimintayksikkönä lopetettiin ja sähköasennustuotteiden myynti siirrettiin muiden liiketoimintayksiköiden vastuulle. Päätöksen seurauksena henkilömäärä väheni 22:lla.

Uumajaan perustettiin uusi Express-piste. Sundsvallin toimipaikka muutti uusiin tiloihin. Värnamon ja Norrköpingin toimipaikat suljettiin ja niiden asiakkaita palvellaan nyt Växjösta ja Linköpingistä.

Ruotsin tytäryhtiön toimitusjohtaja vaihtui kesäkuussa. Syyskuussa Ruotsin ja Norjan toiminta organisoitiin uudelleen. Norjan ja Ruotsin

toiminnoilla on yhteinen johtoryhmä, myynti ja taloushallinto ovat maakohtaisia ja ostotoiminnan ja logistiikan johto on yhteinen. Toimenpiteellä pyritään päällekkäisten resurssien vähentämiseen ja toiminnan tehokkaampaan ohjaamiseen. Organisaatiota kummankin maan sisällä tehostettiin yhdistämällä entistä enemmän toimintoja. Tämän johdosta henkilömäärä väheni erityisesti Ruotsissa.

Norjassa Express-verkosta kehitettiin avaamalla kaksi uutta toimipaikkaa Bergenissä ja toimipaikat Åsanessa ja Nesstunissa. Lähellä muita toimipaikkoja olevat pienet Express-toimipaikat Trondheimissa, Stavangerissa ja Sarpsborgissa suljettiin.

Puolassa Onninen osti Ahlsell AB:n tytäryhtiön Elwar Sp. z o.o:n liiketoiminnot. Elwarin liikevaihto oli ollut vuositasolla noin 9 milj. euroa. Elwarin yhdeksän toimipistettä ja noin 70 henkilöä siirtyi Onniselle 1.7.2003. Elwarin liiketoiminnot on liitetty osaksi Onninen Sp. z o.o:n liiketoimintaa.

Uusia toimipaikkoja Puolassa avattiin kaksi, toinen Varsova ja toinen Łódzissa. Czeszochowan toimipaikka muutti uusiin tiloihin. Vuoden aikana suljettiin Elwarilta siirtyneiden kolmen toimipaikan lisäksi kuusi muuta toimipaikkaa.

Toimipaikkojen tuotesortimentin laajennus kattamaan sekä sähkö- että LV-alan tuotteet eteni samoin kuin toimipaikkojen muuttaminen Express-konseptin mukaisiksi. Vuoden lopussa kymmenen kaikkiaan kolmestakymmenestä myyntipisteestä oli muutettu Onninen Express-konseptin mukaisiksi.

Łódziin valmistui syksyllä uusi jakelukeskus. Sen asteittainen käyttöönotto on edennyt suunnitelmien mukaan, ja täydessä käytössä uusi jakelukeskus tulee olemaan maaliskuuhun 2004 mennessä.

Venäjällä avattiin uusi toimipaikka Jekaterinburgiin syyskuussa. Lisäksi tehtiin päätös Express-toimipaikkojen avaamisesta Rjazanissa sekä Pietarissa vuoden 2004 alkupuolella.

Virossa avattiin uusi Express-toimipaikka Tallinnassa, ja Tarton toimipaikka muutti uusiin tiloihin. Latviassa solmittiin vuokrasopimus uudesta jakelukeskuksesta Riiaassa ja käynnistettiin sen rakentaminen.

Konsernin rakenne

Vuonna 2002 ostetun Eilag Teknikk AS:n nimi muutettiin Onninen AS:ksi 1.7.2003 alkaen. Yhtiöllä on kokonaan omistettu tytäryhtiö Sörmaskin SWT AS.

Puolalainen Glob96 S.A. -niminen yhtiö, jonka liiketoiminta päättyi vuoden 2002 joulukuussa, fuusioitiin Onninen Oy:n kokonaan omistamaan Onninen Sp. z o.o. -nimiseen yhtiöön.

Onninen Oy:n muut kokonaan omistamat toimivat tytäryhtiöt ovat Onninen AB Ruotsissa, OOO Onninen Venäjällä, AS Onninen Virossa, SIA Onninen LAT Latviassa ja UAB Onninen LIT Liettuassa.

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto oli 1 066,4 milj. euroa (930,3 milj. euroa vuonna 2002). Liikevaihto kasvoi 14,6 %. Kasvu johtuu pääasiassa siitä, että Onnisen Norjan toiminta oli vuoden 2002 luvuissa mukana vasta 1.7.2002 alkaen.

Onninen Suomen liikevaihto kasvoi 5,6 % ja oli 511,8 milj. euroa (484,6 milj. euroa vuonna 2002).

Onninen Ruotsin liikevaihto kasvoi 3,7 % ja oli 208,8 milj. euroa (201,4 milj. euroa vuonna 2002).

Onninen Norjan liikevaihto oli 227,7 milj. euroa, mikä on 9,3 % alempi kuin sen koko vuoden 2002 liikevaihto (250,9 milj. euroa vuonna 2002).

Onninen Wholesale Internationalin liikevaihto kasvoi 4,8 % ja oli 118,1 milj. euroa (112,7 milj. euroa vuonna 2002). Liikevaihto kasvoi Venäjällä ja kaikissa Baltian maissa. Puolassa liikevaihto laski 1,6%.

Ulkomaantoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta oli ensimmäisen kerran yli puolet. Ulkomaantoiminnan osuus oli 52,0 % (47,9 vuonna 2002).

Tulos

Konsernin liikevoitto oli 17,9 milj. euroa (14,7 milj. euroa vuonna 2002). Liikevoitto suhteessa liikevaihtoon oli 1,7 % (1,6 % vuonna 2002). Tilinpäätöksessä on jäljellä olleet Puolan toimintaan liittyvät liikearvot ja konserniliikearvot, yhteismäärältään 5,5 milj. euroa, kirjattu kokonaan kuluksi. Puolan toiminnan liikearvopoistosta on aiemmasta poistosuunnitelmasta aikaistettua poistoa 3,5 milj. euroa. Konsernin liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 28,1 milj. euroa (19,8 milj. euroa vuonna 2002). Suhteessa liikevaihtoon tämä oli 2,6 % (2,1 % vuonna 2002).

Voitto ennen veroja oli 12,2 milj. euroa (11,5 milj. euroa vuonna 2002). Voitto verojen jälkeen oli 9,2 milj. euroa (5,5 milj. euroa vuonna 2002). Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,1 % (8,8 % vuonna 2002).

Onninen Suomen tulos säilyi hyvällä tasolla. Tähän vaikuttivat hyvä kysynnän taso ja kustannusten pysyminen edellisen vuoden tasolla.

Onninen Ruotsin tulos parani edellisestä vuodesta, mutta oli vielä tappiollinen. Pääasiallisia syitä tähän olivat liiketoimintojen lopetuskustannukset ja toiminnan uudelleenorganisoinnista johtuvat ylimääräiset kustannukset.

Onninen Norjan tulos heikkeni jonkin verran edellisen vuoden tasosta. Kustannuksia vähentämällä pystyttiin osin kattamaan alentuneen kysynnän vaikutukset tulokseen.

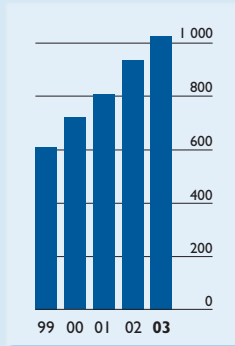
Onninen Wholesale Internationalin tulos oli edellisen vuoden tasolla, ja oli vielä tappiollinen. Tulosta rasittivat edelleen erityisesti Puolan heikkona jatkunut markkinatilanne sekä toteutetut rakennemuutokset.

Rahoitus

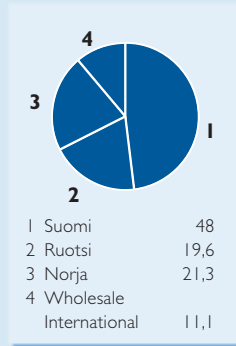
Konsernin omavaraisuusaste oli 31,5 % (29,2 % vuonna 2002). Nettorahoituskulut olivat 5,7 milj. euroa (3,2 milj. euroa vuonna 2002). Korollisten velkojen määrä oli 127,9 milj. euroa, missä on vähennystä vuoden aikana 16,0 milj. euroa.

Korkokulujen kasvu johtuu siitä, että Norjan toiminnan ostoon

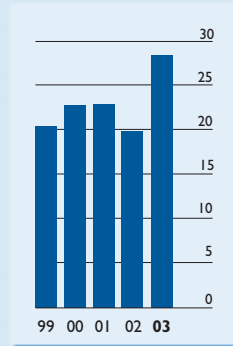
Liikevaihto, milj. e

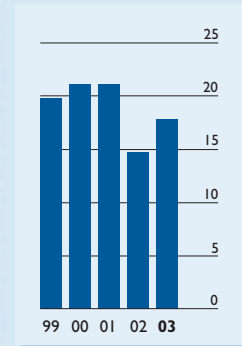
Liikevaihdon jakauma, %

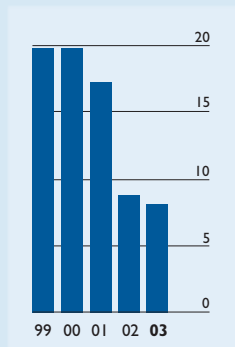
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA), milj. e

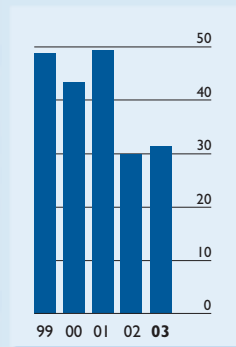
Liikevoitto, milj. e

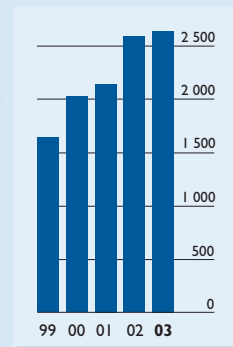
Sijoitetun pääoman tuotto, %

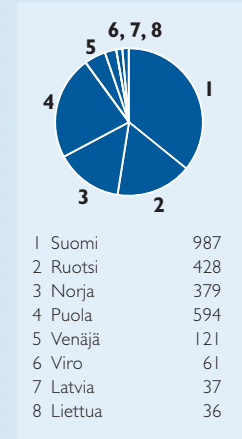
Omavaraisuusaste, %

Henkilöstö vuoden lopussa

Henkilöstö maittain vuoden 2003 lopussa

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2002

liittyvät rahoituskustannukset vaikuttivat vuoden 2002 lukuihin vasta syyskuun lopusta alkaen.

Vuonna 2003 liiketoiminnan kassavirta oli hyvä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Pankkilainoja lyhennettiin suunniteltua enemmän sekä Ruotsissa että Norjassa. Uutta pankkilainaa otettiin Puolan tytäryhtiölle.

Konsernin korollisista veloista 36,1 milj. euroa on Onvest-konsernin sisäistä ja 91,8 milj. euroa ulkoista pankkirahoitusta. Onvest-konsernin rahoituksen ehdot ovat markkinaehtoiset. Konsernilainojen korko perustuu euribor-korkoon lisätynä sovitulla marginaalilla. Vastaavasti on sovittu Onvest Oy:n konsernitalletuksille maksuma korko.

Onninen Oy:n lainat ovat euromääräisiä. Ulkomaisten tytäryhtiöiden lainat on pääsääntöisesti otettu asianomaisten maan valuutassa. Konsernin lainoista on 53,9 % otettu Norjan kruunuissa, 23,1 % euroissa, 18,1 % Ruotsin kruunuissa ja 4,9 % Puolan zlotyissa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 5,6 milj. euroa (7,2 milj. euroa vuonna 2002 ilman Eilag Teknisk AS:n ostoa). Investoinnit olivat lähinnä ATK-ohjelmistoja ja laitteita sekä varasto- ja noutomyymäläkalusteita.

Toimitilat

Konserniyhtiöt toimivat pääsääntöisesti vuokrakiinteistöissä. Onninen-konsernin omistuksessa on ainoastaan neljä kiinteistöä. Ne sijaitsevat Suomen ulkopuolella ja ovat tulleet konsernin omistukseen lähinnä yrityskauppojen yhteydessä.

Valtaosa Onnisen Suomessa käyttämistä tiloista on vuokrattu Onvest Oy:ltä. Ruotsissa Onninen AB on vuokrannut Örebrossa sijaitsevan jakelukeskuskiinteistön Onvest Sverigeltä. Puolassa Onninen Sp. z o.o:n käyttöön valmistui uusi jakelukeskuskiinteistö, jonka omistaa Onvest Polska. Onnisen käytössä ollut Onvest Polskan omistama jakelukeskuskiinteistö Poznanissa jää keväällä 2004 tarpeettomaksi ja sille pyritään löytämään uusi käyttäjä.

Vuokrasopimukset Onvestin kanssa ovat markkinaehtoisia ja kestoltaan 3–10 vuotta.

Norjassa Onninen AS:n osakekannan oston yhteydessä tehty vuokrasopimus Gjelleråsenissa sijaitsevasta jakelukeskuksesta ja konttoritilasta ulottuu vuoteen 2007 ja yhdeksästä eri puolilla Norjaa sijaitsevasta varasto- ja toimistotilasta vuoteen 2014.

Muut toimitilat Suomessa ja ulkomailla on vuokrattu ulkopuolisilta normaalein, eri pituisin vuokrasopimuksin.

Henkilöstö

Tilikauden päättyessä konsernin henkilömäärä oli 2 643, missä on lisäystä vuoden alusta 51 henkilöä. Henkilöstöä on Suomessa 987,

Ruotsissa 428, Norjassa 379 ja Puolassa, Venäjällä ja Baltian maissa yhteensä 849.

Konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 2 616 (2 416) ja emoyhtiön 991 (1 021).

Hallinto

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja on ekonomi Maarit Toivanen-Koivisto. Hallituksen jäsenet ovat professori Eero Eloranta, dipl. ins. Tapio Hintikka ja toimitusjohtaja Karsten Slotte.

Yhtiön toimitusjohtaja on dipl. ins. Petteri Waldén.

Yhtiön tilintarkastajat ovat Göran Lindell, KHT, sekä PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö, jonka nimeämä vastuullinen tilintarkastaja on Kaija Leppinen, KHT.

Osakepääoma ja osakkeenomistajat

Onninen Oy:n osakepääoma on 20,0 milj. euroa. Yhtiöllä on 10 000 000 osaketta, jotka kaikki omistaa Onvest Oy.

Vuoden 2004 näkymät

Suomessa ennusteet rakentamisen volyymin kasvusta ovat varovaisia. Asuntorakentamisen näkymät ovat kuitenkin hyvät. Infrastruktuurituotteiden kysynnän arvioidaan pysyvän hyvänä ja teollisuustuotteiden kysynnän vilkastuvan selvästi.

Ruotsissa samoin kuin Norjassa rakentamisen markkinoiden ennakoitaan pysyvän suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Kysynnän kasvua Onnisen edustamalla tuote- ja palvelualueilla ei odoteta.

Puolassa talous on pitkän alamäen jälkeen kääntynyt nousuun. Nousun odotetaan jatkuvan, mihin myötävaikuttaa maan toukokuussa toteutuva EU-jäsenyys. Myönteisemmän kehityksen arvioidaan vähitellen näkyvän myös rakentamisen vilkastumisena.

EU-jäsenyys vaikuttaa myönteisesti Baltian maiden talouksiin, joiden odotetaan jatkavan kasvuaan myös vuonna 2004. Myös Venäjän talouden kehityksen arvioidaan jatkuvan suotuisana ja suhteellisen vahvan kasvun jatkuvan.

Onninen ennakoi liikevaihtonsa kasvavan erityisesti Puolassa, Baltian maissa ja Venäjällä. Tähän vaikuttaa paitsi markkinoiden suotuisa kehitys myös konsernin toimipaikkaverkoston laajentuminen. Ruotsissa ja Norjassa kasvutavoitteet ovat varsin maltillisia. Suomen toiminnan liikevaihdon ennakoitaan kasvavan jonkin verran pääasiassa Algolilta syyskuussa 2003 ostetun teräsluokituksen ja teollisuustuotteiden kysynnän vilkastumisen ansiosta.

Koko konsernin liikevaihdon ennakoitaan kasvavan noin 5 %. Konsernin tuloksen arvioidaan paranevan.

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	Viite	1.1. - 31.12.2003	%	1.1. - 31.12.2002	%
LIKEVAIHTO	2. 1.	1 066,4	100,0	930,3	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot		1,1		0,1	
Materiaalit ja palvelut	2. 2.	853,9		751,6	
Henkilöstökulut	2. 3.	89,6		78,9	
Suunnitelman mukaiset poistot		17,2		11,2	
Liiketoiminnan muut kulut	2. 4.	88,9		74,0	
LIIKEVOITTO		17,9	1,7	14,7	1,6
Rahoitustuotot ja -kulut:	2. 5.				
Muut korko- ja rahoitustuotot					
Saman konsernin yrityksiltä		0,2			
Muilta		1,2		1,6	
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Saman konsernin yrityksille		-1,2		-0,4	
Muille		-5,9	-5,7	-4,4	-3,2
VOITTO ENNEN VEROJA		12,2	1,1	11,5	1,2
Välittömät verot	2. 7.	-3,0		-6,0	
TILIKAUDEN VOITTO		9,2	0,9	5,5	0,6

Konsernitase

Milj. euroa	Viite	31.12.2003	31.12.2002
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
	3. 1.		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,7	1,0
Liikearvo		0,2	1,5
Konserniliikearvo		34,3	48,7
Muut pitkävaikutteiset menot		3,8	2,3
Keskeneräiset hankinnat		0,6	39,6
Aineelliset hyödykkeet			
Maa-alueet		0,8	0,7
Rakennukset ja rakennelmat		3,5	3,7
Koneet ja kalusto		12,4	16,7
Sijoitukset			
Muut sijoitukset		0,8	0,9
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Tavarat		122,6	118,1
Saamiset	3. 2.		
Pitkäaikaiset			
Lainasaamiset		3,3	3,3
Laskennallinen verosaaminen		1,7	3,2
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset		103,7	104,6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		8,2	3,2
Lainasaamiset		0,4	0,1
Muut saamiset		4,3	3,9
Siirtosaamiset		20,8	137,4
Rahat ja pankkisaamiset		12,1	20,5
		334,2	342,8

Milj. euroa	Viite	31.12.2003		31.12.2002	
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
	3. 3.				
Osakepääoma		20,0		20,0	
Ylikurssirahasto		35,1		35,1	
Muut rahastot		0,2		0,2	
Edellisten tilikausien voitto		40,4		38,8	
Tilikauden voitto		9,2	104,9	5,5	99,6
PAKOLLISET VARAUKSET					
	3. 4.		0,3		0,3
VIERAS PÄÄOMA					
	3. 5.				
Laskennallinen verovelka			0,3		0,4
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta		76,9		90,5	
Velat saman konsernin yrityksille		36,1		33,0	
Muut velat		9,1	122,1	7,8	131,3
Lyhytaikainen					
	3. 6.				
Lainat rahoituslaitoksilta		6,3		13,2	
Saadut ennakot		0,6		1,4	
Ostovelat		69,7		67,0	
Velat saman konsernin yrityksille		0,0		0,1	
Muut velat		11,3		9,0	
Siirtovelat		18,7	106,6	20,5	111,2
			334,2		342,8

Rahoituslaskelmat

Milj. euroa	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikevoitto	17,9	14,7	22,5	18,7
Suunnitelman mukaiset poistot	17,2	11,2	2,6	2,7
Muut oikaisut	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	35,0	25,8	25,0	21,3
Käyttö pääoman muutos:				
Korottomien saamisten muutos	-3,4	-43,9	-2,9	-3,9
Vaihto-omaisuuden muutos	-9,5	-33,1	-8,1	-3,4
Korottomien velkojen muutos	6,1	24,1	-2,0	4,1
Rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	28,2	-27,1	12,0	18,1
Maksetut korot	-6,2	-4,9	-0,9	-0,4
Saadut osingot	0,0	0,0	0,0	0,4
Saadut korot	1,5	1,5	0,7	0,9
Maksetut välittömät verot	-6,4	-6,8	-6,1	-5,8
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	17,1	-37,3	5,7	13,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-63,0	-1,2	-36,2
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0,6	0,8	0,1	0,2
Lainasaamisten muutos	-5,6	-5,9	-7,2	0,6
Vähemmistöosuuden muutos		-3,3		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-9,8	-71,4	-8,3	-35,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6,0	-0,6	0,0	-4,8
Pitkäaikaisten lainojen muutos	2,2	117,4	3,1	26,4
Vähemmistölle maksetut osingot		-0,1		
Muut erät	-1,1	-1,5		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-4,9	115,2	3,1	21,6
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C)	2,4	6,5	0,5	-0,6
Rahavarat tilikauden alussa	9,7	3,2	0,5	1,1
Rahavarat tilikauden lopussa	12,1	9,7	1,0	0,5

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. euroa	Viite	1.1. - 31.12.2003		1.1. - 31.12.2002	
			%		%
LIKEVAIHTO	2. 1.	530,2	100,0	502,6	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot		0,1		0,1	
Materiaalit ja palvelut	2. 2.	431,6		411,2	
Henkilöstökulut	2. 3.	39,2		39,0	
Suunnitelman mukaiset poistot		2,6		2,7	
Liiketoiminnan muut kulut	2. 4.	34,4		31,1	
LIKEVOITTO		22,5	4,2	18,7	3,7
Rahoitustuotot ja -kulut:	2. 5.				
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä				0,4	
Muut korko- ja rahoitustuotot					
Saman konsernin yrityksiltä		0,2		0,1	
Muilta		0,4		0,6	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		-16,9			
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Saman konsernin yrityksille		-0,9		-0,3	
Muille		-0,1	-17,3	-0,1	0,7
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		5,2	1,0	19,4	3,9
Tilinpäätössiirrot	2. 6.	0,5		0,6	
Välittömät verot	2. 7.	-1,8		-6,0	
TILIKAUDEN VOITTO		3,9	0,7	14,0	2,8

Emoyhtiön tase

Milj. euroa	Viite	31.12.2003		31.12.2002	
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
	3. 1.				
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		0,7		0,9	
Muut pitkävaikutteiset menot		0,6		1,1	
Keskeneräiset hankinnat		0,5	1,8		2,0
Aineelliset hyödykkeet					
Rakennukset ja rakennelmat		0,2		0,1	
Koneet ja kalusto		4,4	4,6	4,9	5,0
Sijoitukset					
Osuudet saman konsernin yrityksissä		51,3		69,0	
Muut sijoitukset		0,1	51,4	0,2	69,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Tavarat			60,1		52,0
Saamiset	3. 2.				
Pitkäaikaiset					
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		1,6			
Lainasaamiset		0,0	1,6	0,0	0,0
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset		38,2		34,1	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		14,3		6,0	
Lainasaamiset				0,0	
Muut saamiset		2,3		2,1	
Siirtosaamiset		7,4	62,2	7,3	49,5
Rahat ja pankkisaamiset			1,0		0,5
			182,7		178,2

Milj. euroa	Viite	31.12.2003		31.12.2002	
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
	3. 3.				
Osakepääoma		20,0		20,0	
Ylikurssirahasto		35,1		35,1	
Edellisten tilikausien voitto		52,8		38,8	
Tilikauden voitto		3,9	111,8	14,0	107,9
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Poistoero			0,9		1,4
PAKOLLISET VARAUKSET					
	3. 4.		0,3		0,3
VIERAS PÄÄOMA					
	3. 5.				
Pitkäaikainen					
Velat saman konsernin yrityksille		29,5		26,4	
Muut velat		0,5	30,0	0,5	26,9
Lyhytaikainen					
	3. 6.				
Saadut ennakot		0,0		0,9	
Ostovelat		23,9		23,5	
Velat saman konsernin yrityksille		0,3		0,2	
Muut velat		7,3		7,2	
Siirtovelat		8,2	39,7	9,9	41,7
			182,7		178,2

Tilinpäätöksen liitetiedot

I. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

I.1. Yleistä

Yhtiö kuuluu Onvest-konserniin. Onvest-konsernin emoyhtiö on Onvest Oy, kotipaikka Helsinki. Onvest-konsernin konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Onvest-konsernin pääkonttorista Mittalinja 1, 01260 Vantaa.

I.2. Arvostusperiaatteet

I.2.1. Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuon. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	5 v.
Liikearvo	5 v.
Konserniliikearvo	5–10 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	3–5 v.
Rakennukset	10–25 v.
Koneet ja kalusto	3–12 v.

I.2.2. Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenuon tai sitä alemman

jälleenhankinta- tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

I.2.3. Eläkekulujen jaksotus

Eläkekulut on esitetty noudattaen kunkin maan paikallista lainsäädäntöä. Eläkejärjestelyt on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Omien suorien eläkkeiden eläkevastuu sisältyy taseen vieraaseen pääomaan.

I.3. Tuloslaskelman ja taseen esitystapa ja vertailtavuus edelliseen tilikauteen

Edellisen tilikauden luvut on esitetty tämän tilikauden ryhmittelyn mukaisesti.

I.4. Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenuon menetelmällä. Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty emoyhtiön lisäksi kaikki tytäryhtiöt.

Tytäryhtiöiden hankintamenuon ja hankittua osuutta vastaavan oman pääoman ero on esitetty konserniliikearvona.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muunnettu ja ryhmitelty vastaamaan Suomen kirjanpitolakia. Niiden tuloslaskelmat

on muunnettu euroiksi tilikauden keskipäivän kurssiin. Taseet on muunnettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisessa syntyneet muuntoerot samoin kuin omien pääomien muuntoerot on esitetty erässä edellisten tilikausien voittovarat.

I.5. Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Konsernitilinpäätöksessä kertynyt poistoero on jaettu verovelkaan ja omaan pääomaan.

Jaksotuseroista johtuvia laskennallisia verovelkoja ei ole. Laskennallisina verosaamisina on huomioitu jaksotuseroista johtuvat verosaamiset. Niitä vahvistetuista tappioista johtuvia verosaamisia ei ole huomioitu, joiden toteutumista lähivuosina ei pidetä todennäköisenä.

I.6. Konsernin rahoituslaskelma

Laadintaperiaatetta on muutettu siten, että kutakin rahoituslaskelman erää koskevat valuuttakurssimuutokset on otettu huomioon kyseisessä erässä. Vertailuvuoden rahoituslaskelma on laadittu samalla periaatteella.

2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT (Milj. euroa)

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
2.1. Liikevaihto				
Liikevaihto yhteensä	1 066,4	930,3	530,2	502,6
Liikevaihto konserniyhtiöille	10,1	8,9	23,1	23,4
Liikevaihto toimialoittain				
Onninen Suomi	511,8	484,6	511,8	484,6
Onninen Ruotsi	208,8	201,4		
Onninen Norja	227,7	131,6		
Onninen Wholesale International	118,1	112,7	4,6	3,0
Konsernin sisäiset myynnit			13,8	15,0
	1 066,4	930,3	530,2	502,6
2.2. Materiaalit ja palvelut				
Tavarat				
Ostot tilikauden aikana	863,4	757,9	439,6	414,6
Varaston muutos	-9,5	-6,3	-8,0	-3,4
	853,9	751,6	431,6	411,2
2.3. Henkilöstökulut ja henkilöstömäärä				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	70,5	59,8	32,1	31,6
Eläkekulut	8,7	8,5	5,4	5,6
Muut henkilösivukulut	10,4	10,6	1,7	1,8
	89,6	78,9	39,2	39,0
Toimitusjohtajien ja hallitusten jäsenten palkat ja palkkiot	0,7	1,4	0,3	0,3
Henkilöstömäärä tilikauden aikana keskimäärin				
Suomi	991	1 021	991	1 004
Ruotsi	446	432		
Norja	386	208		
Wholesale International -maat	793	755		
	2 616	2 416	991	1 021
Henkilöstömäärä tilikauden lopussa				
Suomi	987	1 006	987	989
Ruotsi	428	444		
Norja	379	383		
Wholesale International -maat	849	759		
	2 643	2 592	987	1 006

Tilinpäätöksen liitetiedot

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
2.4. Liiketoiminnan muut kulut				
Kiinteistökulut	21,6	17,7	8,2	7,7
Toimitus- ja liikennekulut	29,2	23,9	9,4	8,3
Hallintokulut	22,5	18,1	9,8	8,1
Muut liiketoiminnan kulut	15,6	14,3	7,0	7,0
	88,9	74,0	34,4	31,1
2.5. Rahoitustuotot ja -kulut				
Erään korko- ja rahoitustuotot muilta sisältyy kurssivoittoja (netto)				0,1
Erään korko- ja rahoituskulut muille sisältyy kurssitappioita (netto)	-0,2	-0,0	-0,1	
2.6. Tilinpäätössiirrot				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus			0,5	0,6
2.7. Välittömät verot				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2,1	-6,7	-1,8	-6,0
Laskennallisen verovelan muutos	-0,9	0,7		
	-3,0	-6,0	-1,8	-6,0

3. TASEEN LIITETIEDOT (Milj. euroa)

3.1. Pysyvät vastaavat

Konserni	Aineettomat hyödykkeet		Konserni- liikearvo	Muut pitkävai- kutteiset menot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Liikearvo				
Hankintameno 1.1.2003	2,1	4,6	55,4	3,8		65,9
Muuntoero	-0,0	-0,2	-5,1	0,2		-5,1
Lisäykset	0,2			0,7	0,6	1,5
Vähennykset	-0,2	-0,0	-0,8	-0,2	-0,2	-1,4
Siirrot erien välillä				2,9	0,2	3,1
Hankintameno 31.12.2003	2,1	4,4	49,5	7,4	0,6	64,0
Kertyneet poistot 1.1.2003	1,1	3,1	6,7	1,5		12,4
Muuntoero	-0,0	-0,1	-0,5	-0,1		-0,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1			0,8		0,7
Tilikauden poisto	0,4	1,2	9,0	1,4		12,0
Kertyneet poistot 31.12.2003	1,4	4,2	15,2	3,6		24,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	0,7	0,2	34,3	3,8	0,6	39,6

Konserni	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	
Hankintameno 1.1.2003	0,7	4,3	38,3	43,3
Muuntoero	0,0	-0,1	-1,5	-1,6
Lisäykset		0,2	3,8	4,0
Vähennykset		-0,0	-2,8	-2,8
Siirrot erien välillä	0,1	0,0	-3,2	-3,1
Hankintameno 31.12.2003	0,8	4,4	34,6	39,8
Kertyneet poistot 1.1.2003		0,6	20,9	21,5
Muuntoero		0,0	-0,4	-0,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-0,0	-3,2	-3,2
Tilikauden poisto		0,3	4,9	5,2
Kertyneet poistot 31.12.2003		0,9	22,2	23,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	0,8	3,5	12,4	16,7

Emoyhtiö	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Keskeneräiset hankinnat		Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	
Hankintameno 1.1.2003	1,4	2,2		3,6		17,6	17,6
Lisäykset	0,2	0,0	0,5	0,7	0,1	1,2	1,3
Vähennykset	-0,0	-0,0		0,0		-1,9	-1,9
Siirrot erien välillä		-0,1		-0,1	0,2		0,2
Hankintameno 31.12.2003	1,6	2,1	0,5	4,2	0,3	16,9	17,2
Kertyneet poistot 1.1.2003	0,5	1,1		1,6		12,6	12,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,0	-0,0		0,0	0,0	-1,9	-1,9
Tilikauden poisto	0,4	0,4		0,8	0,1	1,8	1,9
Kertyneet poistot 31.12.2003	0,9	1,5	0,0	2,4	0,1	12,5	12,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	0,7	0,6	0,5	1,8	0,2	4,4	4,6

Sijoitukset

Konserni	Muut sijoitukset		Yhteensä
	Osuudet osakkuusyrityksissä	Muut sijoitukset	
Hankintameno 1.1.2003	0,6	0,3	0,9
Muuntoero	-0,1	-0,0	-0,1
Lisäykset	0,1	0,0	0,1
Vähennykset	-0,0	-0,1	-0,1
Hankintameno 31.12.2003	0,6	0,2	0,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	0,6	0,2	0,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

Emoyhtiö	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset Osuudet osak- kuusy yrityksissä	Muut sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	69,0	0,0	0,2	0,2
Lisäykset				0,0
Vähennykset	-0,8		-0,1	-0,1
Hankintameno 31.12.2003	68,2	0,0	0,1	0,1
Arvonalennukset	16,9			
Kertyneet poistot 31.12.2003	16,9			
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	51,3	0,0	0,1	0,1

	Konsernin omistusosuus- %	Emoyhtiön omistusosuus- %
Konserniyritykset		
Onninen AB, Örebro	100,0	100,0
AS Onninen, Tallinna	100,0	100,0
OOO Onninen, Pietari	100,0	100,0
SIA Onninen LAT, Riika	100,0	100,0
UAB Onninen LIT, Vilna	100,0	100,0
Onninen Sp. z o.o., Varsova	100,0	100,0
Onninen AS, Nittedal	100,0	100,0
Eilag Teknisk AS, Nittedal	100,0	
Sörmaskin SWT AS, Kristiansand	100,0	
Nimenkantoyhtiöt	100,0	100,0
Osakkuusyrietykset		
Suomen LVIS-tietoverkko Oy, Helsinki	20,0	20,0
Dyrud Elektro AS, Seljord	34,0	
Eltron AS, Tynset	34,0	

Kaikki ulkomaiset osakkuusyrietykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Rahoitustuottoihin sisältyy 0,1 miljoonaa euroa osuutena osakkuusyrietysten tuloksista. Emoyhtiön omistaman osakkuusyrietyksen vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on niin vähäinen, ettei sen vaikutusta ole luettu konsernituloslaskelmaan ja taseeseen.

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
3.2. Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Lainasaamiset			1,6	
Laskennallinen verosaaminen				
Jaksotuseroista	1,7	3,2		
Lyhytaikaiset saamiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0,7	0,6	5,7	3,1
Lainasaamiset	7,5	2,6	8,6	2,9
	8,2	3,2	14,3	6,0
Siirtosaamiset				
Vuosialennussaamiset	14,0	18,2	2,9	6,8
Verosaaminen	4,2		4,2	
Muut	2,6	2,3	0,3	0,5
	20,8	20,5	7,4	7,3
3.3. Oma pääoma				
Osakepääoma l.l.	20,0	20,0	20,0	20,0
Osakepääoma 31.12.	20,0	20,0	20,0	20,0
Ylikurssirahasto l.l.	35,1	35,1	35,1	35,1
Ylikurssirahasto 31.12.	35,1	35,1	35,1	35,1
Muut rahastot l.l.	0,2	0,3		
Voittovarojen siirto		-0,1		
Kurssiero	-0,0	0,0		
Muut rahastot 31.12.	0,2	0,2		
Voitto edellisiltä tilikausilta l.l.	44,3	40,3	52,8	38,8
Voittovarojen siirto muihin rahastoihin		0,1		
Osingonjako		-0,1		
Muuntoerojen muutos ja muut korjaukset	-3,9	-1,5		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	40,4	38,8	52,8	38,8
Tilikauden voitto	9,2	5,5	3,9	14,0
Oma pääoma yhteensä	104,9	99,6	111,8	107,9
Jakokelpoiset varat				
Voitto edellisiltä tilikausilta	40,4	38,8	52,8	38,8
Tilikauden voitto	9,2	5,5	3,9	14,0
Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	-0,6	-1,0		
	49,0	43,3	56,7	52,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
3.4. Pakolliset varaukset	0,3	0,3	0,3	0,3
3.5. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Laskennallinen verovelka				
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista	0,3	0,4		
Velat saman konsernin yrityksille				
Pitkäaikaiset velat	36,1	33,0	29,5	26,4
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Muut velat	0,3	0,3	0,3	0,3
3.6. Lyhytaikainen vieras pääoma				
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	0,0	0,1	0,2	0,1
Muut velat			0,1	0,1
	0,0	0,1	0,3	0,2
Siirtovelat				
Henkilöstösidonnaiset kulut	13,0	13,0	7,2	6,8
Muut	5,7	7,5	1,0	3,1
	18,7	20,5	8,2	9,9
3.7. Annetut leasingvastuut ja vastuusitoumukset				
Leasingvastuut				
Alkaneella tilikaudella maksettavat	1,9	1,5	0,7	0,6
Myöhemmin maksettavat	2,0	1,4	0,7	0,6
	3,9	2,9	1,4	1,2
Vastuusitoumukset				
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut takaukset			93,7	109,0
Takaukset muiden puolesta	0,4	1,5	0,4	1,5
Vuokravastuut	23,0	22,0	1,8	0,7

Vuokravastuina on huomioitu konsernin ulkopuolisten pitkien määräaikaisten vuokrasopimusten osalta enintään kolmen vuoden vuokraa vastaava osuus. Tämä perustuu olettamukseen, että tilojen mahdollisesti jäädessä tarpeettomiksi konsernin kuluksi jää enintään tämä määrä.

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat 49,0 milj. euroa. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 56,7 milj. euroa, josta tilikauden voitto on 3,9 milj. euroa.

Hallitus esittää, että osinkona jaetaan 0,45 euroa osaketta kohden eli yhteensä 4,5 milj. euroa. Osingonjaon jälkeen emoyhtiön voittovarojen tilille jää 52,2 milj. euroa.

Vantaalla 26. helmikuuta 2004

Maarit Toivanen-Koivisto
Hallituksen puheenjohtaja

Tapio Hintikka

Eero Eloranta

Karsten Slotte

Petteri Walldén
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Onninen Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Onninen Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Vantaalla 26. helmikuuta 2004

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Göran Lindell
KHT

Kaija Leppinen
KHT

Viisivuotiskatsaus

	2003	2002	2001	2000	1999
Liikevaihto, milj. euroa	1 066	930	804	710	601
kasvu, %	14,6	15,7	13,2	18,3	4,2
Ulkomaan toiminnan liikevaihto, milj. euroa	555	446	323	245	174
kasvu, %	24,4	37,8	31,9	40,6	19,6
osuus liikevaihdosta, %	52,0	47,9	40,2	34,5	29,0
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA), milj. euroa	28	20	23	23	20
osuus liikevaihdosta, %	2,6	2,1	2,8	3,2	3,4
Liikevoitto, milj. euroa	18	15	21	21	19
osuus liikevaihdosta, %	1,7	1,6	2,6	3,0	3,2
Rahoitusnetto, milj. euroa	-6	-3	-1	-1	-0
osuus liikevaihdosta, %	-0,5	-0,3	-0,1	-0,1	-0,0
Voitto ennen satunnaisia eriä, milj. euroa	12	11	20	21	19
osuus liikevaihdosta, %	1,1	1,2	2,4	2,9	3,2
Voitto ennen veroja, milj. euroa	12	11	20	21	12
osuus liikevaihdosta, %	1,1	1,2	2,4	2,9	1,9
Tilikauden voitto, milj. euroa	9	6	13	14	6
osuus liikevaihdosta, %	0,9	0,6	1,6	2,0	1,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,1	8,8	17,1	19,7	19,8
Oman pääoman tuotto, %	9,0	5,6	14,0	16,6	16,7
Omavaraisuusaste, %	31,5	29,2	48,8	42,6	48,5
Korollinen nettovelka, milj. euroa	116	134	24	27	18
Taseen loppusumma, milj. euroa	334	343	204	216	162
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	5	63	7	15	6
Henkilöstö keskimäärin	2 616	2 416	2 150	1 833	1 665
Henkilöstö tilikauden lopussa	2 643	2 592	2 140	2 029	1 651

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{oikaistut verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Korollinen nettovelka	Korolliset velat – rahat ja pankkisaamiset

Hallitus 26.2.2004

Onninen Oy:n hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan järjestämisestä asianmukaisella tavalla. Onnisen hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan 3–6 varsinaista jäsentä, joiden hallituskausi kestää valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Vuonna 2003 Onninen Oy:n hallituksen kuului neljä jäsentä ja sen puheenjohtajana toimi Maarit Toivanen-Koivisto. Hallitus kokoontui vuoden aikana 9 kertaa.

Puheenjohtaja

Maarit Toivanen-Koivisto
s. 1954, ekonomi, hallituksen jäsen vuodesta 1998, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2000

Onvestin toimitusjohtaja

Eero Eloranta
s. 1950, tekniikan tohtori, hallituksen jäsen vuodesta 2000

Professori Teknillisen korkeakoulun tuotantotalouden osastolla

Tapio Hintikka
s. 1942, diplomi-insinööri, hallituksen jäsen vuodesta 2000

Karsten Slotte
s. 1953, diplomiekonomi, hallituksen jäsen vuodesta 2001

Cloetta Fazer AB:n toimitusjohtaja ja konsernijohtaja

Konsernin johtoryhmä 26.2.2004

Onninen Oy:n konsernin johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja Petteri Walldénin lisäksi konsernin neljästä toimialasta, viidestä konsernitoiminnosta ja liiketoiminnan kehityksestä vastaavat johtajat. Johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiötä koskevassa päätöksenteossa.

Kuvassa eturivissä vasemmalta Heikki Ala-Ilkka, Anne Kariniemi, Arto Kumpulainen, Helge Sæthershagen, Tuomo Väänänen ja Petteri Walldén. Takarivissä Karola Söderman, Seppo Ojaluoma ja Marja-Terttu Verho.

Puheenjohtaja

Petteri Walldén

s. 1948, diplomi-insinööri
toimitusjohtaja
Onnisen palveluksessa vuodesta 2001

Heikki Ala-Ilkka

s. 1952, kauppatieteiden maisteri
talousjohtaja
Konsernin taloushallinto
Onnisen palveluksessa vuodesta 1996

Anne Kariniemi

s. 1970, diplomi-insinööri
logistiikkajohtaja
Konsernin logistiikka
Onnisen palveluksessa vuodesta 2002

Arto Kumpulainen

s. 1952, diplomi-insinööri
johtaja
Onninen Wholesale International
Onnisen palveluksessa vuodesta 1994

Seppo Ojaluoma

s. 1947, insinööri
liiketoiminnan kehittäjä
Konsernin liiketoiminnan kehittäminen
Onnisen palveluksessa vuodesta 2002

Helge Sæthershagen

s. 1955, ekonomi
johtaja
Onninen Ruotsi ja Onninen Norja
Onnisen palveluksessa vuodesta 2002

Karola Söderman

s. 1956, diplomiekonomi
tietohallintojohtaja
Konsernin tietohallinto
Onnisen palveluksessa vuodesta 2002

Marja-Terttu Verho

s. 1947, valtiotieteiden maisteri
johtaja
Konsernin viestintä ja
henkilöstönkehittäminen
Onnisen palveluksessa vuodesta 2002

Tuomo Väänänen

s. 1956, diplomi-insinööri
johtaja
Onninen Suomi
Onnisen palveluksessa vuodesta 1997

Onninen-konserni

Suomi

Onninen Oy
Mittalinja 1,
01260 VANTAA
PL 109, 01301 VANTAA
Puh. 0204 85 5111
Fax 0204 85 5500
www.onninen.fi

Ruotsi

Onninen AB
Stubbengatan 2,
SE-703 44 ÖREBRO
Box 1602,
SE-701 16 ÖREBRO
Puh. +46 19 603 3000
Fax +46 19 603 3008
www.onninen.se

Norja

Onninen AS
Stamveien 1,
Gjelleråsen Næringspark
Postbox 70
N-1483 SKYTSTA
Puh. +47 67 06 44 00
Fax +47 67 06 44 17
www.onninen.no

Puola

Onninen Sp. z o.o.
Ul. Emaliowa 28
PL-02-295 WARSZAWA
Puh. + 48 22 856 9000
Fax +48 22 856 9009
www.onninen.pl

Venäjä

OOO Onninen
Nab. Reki Fontanki 50
RU-191002
S:t PETERSBURG
Puh. +7 812 103 0123
Fax +7 812 315 0415
www.onninen.ru

Viro

AS Onninen
Betooni 14
EE-11415 TALLINN
Puh. +372 6 105 500
Fax +372 6 105 555
www.onninen.ee

Latvia

SIA Onninen LAT
Ganibu Dambis 17 A/2
LV-1045 RIGA
Puh. +371 7 381 067
Fax +371 7 381 980
www.onninen.lv

Liettua

UAB Onninen LIT
Savanoriu pr. 187
LT-2053 VILNA
Puh. +370 5 23 22 240
Fax +370 5 23 22 207
www.onninen.lt

onninen

Mittalinja I

FI-01260 VANTAA

Puh. 0204 85 5111

Faksi 0204 85 5500

www.onninen.com